
Vaachaspathi
Veda Vidya
www.vaachaspathi.com

shree lakshmeehayagreeva sahasranaama stotram

shuklaambaram vishnum shashivarnam chaturbhujam |
prasannavadanam dhyaayet sarvavighnopashaantaye ||

yasya dviradavaktraadyaah paarishadyaah parahshatam |
vighnam nighnanti satatam vishvaksena tamaashraye ||

shree kashyapena

taata me shree hayagreeva naamnaam saahasram uttamam |
adhyatum jaayate kaankshaam tata praseeda mayi prabho || 1 ||

iti prushTastadovaacha brahmaa lokapitaamahah |
shreyasaamapi cha shreyah kaashyapeha vishaampate || 2 ||

amartyaa vihitam paapam moolato hi vinashyati |
rahasyaanaam rahasyam cha paavanaanaam cha paavanam || 3 ||

praayashchitte krute tasya kartaa na niratee bhavet |
kaamatastu krute paape praayashchittashatena cha || 4 ||

tanna nashyati tatkartaa vyayahaarasya jaayate |
evam durapanodaanaam buddhipoorvamahaamhasaam || 5 ||

aavarjanakaraanaam apyante nishkrutireeritaa |
pranamya maanasatayaa mantraratnaanu keertanam || 6 ||

hamsanaama sahasrasya paThanam sirasaa anvaham |
pranamya bhagavadbhakta paadodaka nishevanam || 7 ||

tadetat tritayam sarvapaapa sanghaata naashanam |
iteedam paramam guhyam hamso hayashiroharih || 8 ||

vedopadeshasamaye maam nibodhyopadishTavaan |
anena mantraratnena mahaashvashiraso hareh || 9 ||

sahasranaamabhih tulyaa nishkrutirnetaraamhasaam |
ananya bhabhagavadbhakta paadodaka nishevanam || 10 ||

etaddvayopadeshaangamaadou sveekaaryamishyate |
ityuktvaa ananta garuDa vishvaksena paadodakam || 11 ||

aadou maam praashayan ante parishushye krutaamhase |
aatmano naamasaahasram sarshicChandodhidaivatam || 12 ||

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

anantaakshidvisaahasra saadaraaloka paatrayan |
akumaara yuvaakaaram shreekaantam sampranaamayan || 170 ||

ataTaanandato hetoranchayan kilikinchitam |
daasaa a anatyutthitimuhuh krutidrushTi prasannahrut || 171 ||

shriyaam praapasvayam taatam jeevam putram praharshayan |
majjayan svamukhaambhodhou svakakeertiruchim dishan || 172 ||

dayaardraapaanga valanaakrutahlaadaih krutaarthayan |
paryankaarohanaprahvam samam lakshmyopapaadayan || 173 ||

kastvamityanuyunjaano daaso asmeetyukti vismitah |
apruthaktva prakaarosmivaachaa svaashritavadbhavan || 174 ||

vidushaam tatkratunayaat hayaasyavapushaa bhavan |
vaasudevaatmanaa bhooyo bhavan vaikunThanaayakah || 175 ||

yathaatathaiva svam roopam jaganmohana moortimaan |
himoortee bahumoorteeshcha svaatmanashcha prakaashayan || 176 ||

yugapatsakalam saakshaat svatah kartum samarthayan |
kaveenaamaadishan nityam muktaanaamaadimah kavih || 177 ||

shaDarnamanunishThaanaam shvetadveepasthitim dishan |
dvaadashaaksharanishThaanaam lokam saantaanikam dishan || 178 ||

ashTaaksharaika nishThaanaam kaaryam vaikunTham arpayan |
sharanaagati nishThaanaam saakshaat vaikunTham arpayan || 179 ||

svamantraraaja nishThaanaam svasmaadatishayam dishan |
shriyaa gaaDhopa gooDhaatmaa bhootadhaatreeruchim dishan || 180 ||

neelaavibhooti vyaamugdho mahaashvetaashvamastakah |
trayakshastripura samhaaree rudrasskando vinaayakah || 181 ||

ajo virincho druhino vyaaptamoortiramoortikah |
asango ananyadheesanga vihango vairibhangadah || 182 ||

svaamee svam svena santushyan shakrassarvaadhikaspadah |
svayam jyotih svayam vaidyah shoorashshoorakulodbhavah || 183 ||

vaasavo vasuranyognih vaasudevah suhrudvasuh |
bhooto bhaavee bhavan bhavyo vishnusthaanah sanaatanah || 184 ||

nityaanubhaavo nedeeyaan daveeyaan durvibhaavanah |
sanatkumaarah sandhaataa sugandhih sukhadarshanah || 185 ||

teertham titikshusteerthaanghrih teerthasvaadu shubhahshuchih |
teerthavaddedhitih tigmatejaah teevramanaamayah || 186 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

eeshaadyupanishadvedyah panchopanishadaatmakah |
eeDantahstho api doorasthah kalyaanatama roopavaan || 187 ||

praanaanaam praananah poornagyaannairapi sudurgrahah |
naachiketopaasana archyastrimaatra pranavoditah || 188 ||

bhootayonishcha sarvagyo aksharo akshara paraatparah |
akaaraadi padagyeya vyooha taaraartha poorushah || 189 ||

manomayaamruto nandamayo dahararoopadhrut |
nyaasavidyaavedyaroopah aadityaantarhiranmayah || 190 ||

idandra aatmodgeetaadi prateeko paasanaanvayee |
madhuvidyopaasaneeyo gaayatreedhyaanagocharah || 191 ||

divya kouksheyasajjyotih shaanDilyopaasti veekshitah |
samvarga vidyaavedyaatmaa tat shoDashakalam param || 192 ||

upakosala vidyekshyah panchaamyaatma shareerakah |
vaishvaanarah sadbhoomaa cha jagatkarmaa a adipoorushah || 193 ||

moortaamoortabrahma sarvapreshTho anya priyataakarah |
sarvaantarashcha aparokshashcha antaryaamya mruto anaghah || 194 ||

aharnaamaaditya roopashchaahan naamaakshi samshritah |
saturyagaayatryarthashcha yathopaastyaapya sadvapuh || 195 ||

chandraadi saayujya poorvamokshada nyaasagocharah |
nyaasanaashyaanabhyupeta praarabdhaamsho mahaadayah || 196 ||

avataara rahasyaadi gyaani praarabdhanaashanah |
svena svaartham parenaapi krute nyaase phalapradah || 197 ||

asaahaso anapaayashree sasahaayah shriyaiva san |
shreemaan naaraayano vaasudevo avyaad vishnuruttamah || 198 ||

om iteedam paramam guhyam sarvapaapa pranaashanam |
vaageesha naamasaahasram vatsa te abhihitam mayaa || 199 ||

ya idam shrunuyaad bhaktyaa shraavayedvaa svayam paThet |
naasou praapnoti duritamihaamutra cha kincana || 200 ||

tadidam pajapan svaamee vidyaadheesho hayaananah |
kshatriyashchen mahaarudro vikramaakraanta sarvabhooh || 201 ||

mahodaaro mahaakeertih mahato vijayee bhavet |
oorujashcheduruya shodhanadhaanya samruddhimaan || 202 ||

asheshabhogasambhooto dhanaadhipasamo bhavet |
shrunuyaadeva vrushalah svayam vipraat supoojitaat || 203 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

mahimaanamavapnoti mahitaishcharya bhaajanam |
shreemato hayasheershasya naamnaam saahasram uttamam || 204 ||

shrunvan paThannapi narah sarvaan kaamaanavaapnuyaat |
dharmaartha kaama santaana bhaagya aarogyottama aayushaam || 205 ||

praapane paramo hetuh stavaraajo ayam adbhutah |
hayagreeve paraam bhaktim udvahan ya imam paThet || 206 ||

trisandhyam niyatashshuddhah so apavargaaya kalpate |
trih paThan naama saahasram pratyaham vaagadheeshituh || 207 ||

mahateem keertim aapnoti nisseemaam stheyaseem priyaam |
veeryam balam patitvancha medhaa shraddhaa balonnatih || 208 ||

saarasvata samruddhincha bhavyaan bhogyaan nataan sutaan |
abhiroopaam vadhoom saadhveem suhrudashcha hitaishinah || 209 ||

brahmavidyaa pravachanaih kaalakshepancha santatam |
hayagreeva padaambhoja salilasyaanukoolatah || 210 ||

labheta nirmalam shaanto hamsopaasana tatparah |
shreemat paramahamsasya chittollaasana sadvidhou || 211 ||

idam tu naamnaam saahasram ishTa saadhanam uttamam |
paapee paapaadvimuktah syaat rogee rogaadvimuchyate || 212 ||

baddho bandhaat vimuchyeta bheeto bheetervimuchyate |
mukto daridro daaridryaad bhavet poornamanorathah || 213 ||

aapanna aapadaa mukto bhavatyeva na samshayah |
hamsaarchanaparo nityam hamsaarchana paraayanah || 214 ||

nirdhoota kalmasho nityam brahmasaayujyam aapnuyaat |
ye bhaktaah parame hamse shriyaa mithunitaam gate || 215 ||

janmavyaadhi jaraanaasha bhayabhaajo na te janaah |
aachaaryaat tadidam stotram adhigatya paThennarah || 216 ||

tasyedam kalpate siddhyai naanyathaa vatsa kaashyapa |
aachaarya lakshanairyuktamanyam vaa a atma viduttamam || 217 ||

vrutvaa a achaaryam sadaa bhaktyaa siddhyai tadidamashnuyaat |
sa yaati paramaam vidyaam shakuni brahmaharshaneem || 218 ||

hayaasya naama saahasra stutiramho vinaashinee |
paramo hamsa evaadou pranavam brahmane adishat || 219 ||

upaadishat tato vedaan shreemaan hayashiroharih |
tenaasou stavaraajo hi hamsaakhya hayagocharah || 220 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

vidyaa saamraajya sampatti mokshaikaphala saadhanam |
sarvavit svaatmabhaavena paramam padamaapnuyaat || 221 ||

na tatra samshayah kashchinnipunam paripashyati |
tathaapi svaatmani premasindhu sandhukshanakshamah || 222 ||

iteedam naama saahasram sangraheetam tathottaram |
evam sangruhya devena hayagreevena paavanam || 223 ||

stotraratnam idam dattam mahyam tat kathitam tava |
hamsanaama sahsrasya vaibhavam paramaadbhutam || 224 ||

vaktum yathaavat kah shakto varshakoTi shatairapi |
hayaasyah paramo hamso harirnaaraayano avyayah || 225 ||

kaaranam sharanam mrutyuramrutam chaakhilaatmanaam |
satyam satyam punassatyam dhyeyo naaraayano harih || 226 ||

na maanamadhikam vedaanna daivam keshavaatparam |
tattvam vigyaatukaamaanaam pramaanaih sarvatomukhaih || 227 ||

tattvam sa paramo hamsah eka eva janaardanah |
idam rahasyam paramam mahaapaataka naashanam || 228 ||

na chaashushrooshave vaachyam naabhaktaaya kadaachana |
naapyanya devataayaapi na vaachyam naastikaaya cha || 229 ||

adheetyaitad gurumukhaadanvaham yah paThennarah |
tadvashyaam api sarve syuh sampatsaarasvatonnataah || 230 ||

iti hayavadanaanaaravindaat
madhulahareeva nirargalaa galantee |
jagati dashashatee tadeeyanaamnaam
jayati jaDaanapi geershu yojayantee || 231 ||

|| iti shree lakshmeehayagreeva sahasranaama stotram sampoornam ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

sanyaasamudrikaabhedam mahyam saangamupaadishat |
yathaavat tadidam vatsa dadyaam te shrunu tattvatah || 13 ||

yat praapyaa a atyantikaavrutti nivruttayaa mokshameshyati |
hayaasyanaama saahasra stotraraajasya vaibhavam || 14 ||

rushih shreemaan hayagreevo vidyaamoortih svayam harih |
devataa cha sa evaasya Chando anushTup iti shrutam || 15 ||

hamso hamsohamityete beejam shaktistu keelakam |
hamsee hamsomityete praagyapyaa manavastrayah || 16 ||

ekaikasya dashaavruttiriti sankhyaa vidheeyate |
pranavatrayamastram syaat kavacham shree shriyo bhavet || 17 ||

shreevibhooshana ityetat hrudayam parikeertitam |
parorajaah parambrahmetyapi yonirudaahrutaa || 18 ||

dhyaanam vidyaamoortiriti vishvaameti cha gadyate }
vishvamangaLa naamno asya viniyogo yathaaruchih || 19 ||

bhroonetra shrotranaasaahanvoshTha taaloodara kramaat |
shoDashasvaravinyaaso dakshinaarambhamishyate || 20 ||

jihvaatalepi tanmoole svaraavantyou cha vinyaset |
tadaa taaludvayanyaasam sakaamastu parityajet || 21 ||

ayam hi vidyaakaamaanaam aadyastvanya phalaishinaam |
dohpatsakthyanguleesheershe vargaan kachaTataan nyaset || 22 ||

paarshvayostu paphou prushThodarayostu babhou nyaset |
mahaaram hrudaye nyasya jeeve vaa panchavimshake || 23 ||

naabhipaayoodare guhye yaralavaan vinikshipet |
shashou kunDalayoshsheershe haare cha kaTisootrake || 24 ||

sahou hrudabje haarde cha lamaapaadashikham nyaset |
kshancha sheershaadipaadaantam maatrukaanyaasa esha tu || 25 ||

asya shree hayagreeva sahsranaama stotra mahaamantrasya, shree hayagreeva rushih | anushTup Chandah | shree hayagreevh paramaatmaa devataa | hamsa iti beejam | hamsohamiti shaktih | hamsaam hamseemiti keelakam | om om omityastram | shreeh shriyah iti kavacham | shreevibhooshana iti hrudayam | parorajaah param brahmeti yonih | vidyaamoortirvishvaatmaa iti dhyaanam | hamsaamangushThaabhyaam namah | hamseem tarjaneebhyaam namah | hamsoom madhyamaabhyaam namah | hamsom naamikaabhyaam namah | hamsouh kanishThikaabhyaam namah | hamsah karatalakarapushThaabhyaam namah | evam hrudayaadinyaasah ||

hamsaam gyaanaaya hrudayaaya namah |
hamsem aishvaryaaya shirase svaahaa |

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

hamsoom shaktyai shikhaayai vashaT |
hamsom balaaya kavachaaya hum |
hamsou tejase netraabhyaam voushaT |
hamsah veeryaayaastraaya phaT |
om iti digbandhah ||

atha maatrukaanyaasah

oum am aam bhruvoh |im eem netrayoh | um oom shrotrayoh | rum rUm naasikayoh | lrum lrUm kapolayoh | em Em oshThayoh | om Om dantapanktayoh | am jivhaatale | ah jihvaamoole | kavargam dakshine baahoomoole koorpare manibandhe karatale hastaagre | chavargam vaame baahoomoole koorpare manibandhe karatale hastaagre | Tavargam dakshine paadamoole jaanuni paadapaarshnou paadatale paadaagre | tavargam vaame paadamoole jaanuni paadapaarshnou paadatale paadaagre | paphou paarshvayoh | babhou prushThodarayoh | mam hrudi | yam ram lam vam naabhou paayou udare guhye | shashou hastayoh | sahou sheershe kaTyaam | lakshou hrudaabje haarde iti maatrukaanyaasah ||

dhyaanam

vidyaamoortim akhanDa chandravalaya shvetaaravinda sthitam |
hrudyaabham sphaTikaadri nirmalatanum vidyotamaanam shriyaa |
vaamaanka sthita vallabhaam prati sadaa vyaakhyaantamaamnaayavaa-
garthaan aadimapoorusham hayamukham dhyaayaami hamsaatmakam || 26 ||

vishvaatmaa vishadaprabhaaprati lasadvaagdevataa manDalo
devo dakshinapaaniyugma vilasadbodhaanka chakraayudhah |
vaamodagrakare daram taditarenaashlishya doshnaa ramaam
hastaagre dhrutapustakah sa dayataam hamso hiranyacChadah || 27 ||

sahasranaama aarambhah

om shreem hamsou hamaimom kleem shreeh shriyah shreevibhooshanam |
parorajaah parabrahma bhoorbhuvassuvaraadimah || 28 ||

bhaasvaan bhaagashcha bhagavaana svasti svaahaa namah svadhaa |
shoushaD voushaDalam hum phaT hum hreem krom hlaum yathaa tathaa || 29 ||

karkagreevah kalaanaathah kaamadah karunaakarah |
kamalaadhyushitotsangah kshaye kaaleevashaanugah || 30 ||

nishacchopanishacchaacha nechairucchaih samam saha |
shashvadyugapadahnaaya shanaireko bahudhruvah || 31 ||

bhootabhrud bhooridah saakshee bhootaadi punyakeertanah |
bhoomaa bhoomirathonnaddha pooruhutah purushTutah ||32 ||

prapullapunDareekaakshah parameshThee prabhaavanah |
prabhurbhargah sataam bandhurbhayadhvamsee bhavaapanah || 33 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

udyannarushayaa humkrudurugaaya urukramah |
udaarastriyuga strayaatmaa nidaanam nilayo harih || 34 ||

hiranyagarbho hemaango hiranyashmashrureeshitaa |
hiranyakesho himahaa hemavaasaa hitaishanah || 35 ||

aadityamanDalaantastho modamaanah samoohanah |
sarvaatmaa jagadaadhaarah sannidhih saaravaan svabhooh || 36 ||

gopatirgohito gomee keshavah kinnareshvarah |
maayee maayaavikrutikrut maheshaano mahaamahah || 37 ||

ma maa mi mee mu moo mru mrU mlru mlrU me mai tathaiva cha |
mo maum binduvisargashcha hrasvo deerghah plutasvarah || 38 ||

udaattashchaanudaattashcha svaritah prachayastathaa |
kam kham gam gham nam cha cham Cham jam jham nam Tam Thameva cha || 39 ||

Dam Dham nam tam tham cha dam cha dham nam pam pham bameva cha |
bham mam yam ram lam cha vam cha sham sham sam ham lameva cha || 40 ||

ksham yamo vyanjano jihvaamooleeyo ardha visargavaan |
upadmaaneeya iti cha samyuktaaksharameve cha || 41 ||

padam kriyaa kaarashcha nipaato gatiravyayah |
sannidhiryogyataa a akaankshaa paraspara samanvayah || 42 ||

vaakyam padyam sampradaayo bhaavah shabdaarthalaalitah |
vyanjanaa lakshanaa shaktih paako reetiralan^krutih || 43 ||

shayyaa prouDhadhvanih tadvatkaavyam sargah kriyaa ruchih |
naanaaroopa prabandhashcha yashah punyam mahaddhanam || 44 ||

vyavahaara parijaanam shivetara parikshayah |
sadyah paramanirvaanam priyapathyopadeshakah || 45 ||

samskaarah pratibhaa shikshaa grahanam dhaaranam shramah |
aasutaa svaadimaa chitram vistaarah chitrasamvidhih || 46 ||

puraanamitihaasashcha smrutih sootram cha samhitaa |
aachaara aatmanah tushTiraacjaaryaagyaa anatikramah || 47 ||

shreeman shreegeeshshriyahkaantah shreenidhih shreeniketanah |
shreyaan hayaananah shreedah shreemayah shritavatsalah || 48 ||

hamsashshuchishadaadityo vasushchandro antarikshasat |
hotaa cha vedishadyoniratithirdronasaddhavih || 49 ||

nrushanmrutyushcha varasadamrutam chartasad vrushah |
vyomasid vividhasphoTa shabdaartha vyangyavaibhavah || 50 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

abjaa rasahsvaadutamo gojaa geyo manoharah |
rutajaah sakalam bhadramadrijaah sthairyam uttamam || 51 ||

rutam samagyaa tvanrutam bruhatsookshma vashaanugah |
satyam gyaanamanantam yat tatsad brahmamayochyutah || 52 ||

agrebhavannago nityah paramah purushottamah |
yoganidraaparah svaamee nidhyaanaparanirvrutah || 53 ||

raso rasyo rasayitaa rasavaan rasikapriyah |
aanando nandayan sarvaan aanandee hayakandharah || 54 ||

kaalah kaalyashcha kaalaatmaa kaalaabhyutthitajaagarah |
kaalasaachivyakrut kaantaakathita vyaadhikaaryakah || 55 ||

drunganyanchanodanchanodyallaya sargo laghukriyah |
vidyaasahaayo vaageesho maatrukaamanDalekrutah || 56 ||

hiranyam hamsamithunam eeshaanah shaktimaan jayee |
gruhamedhee gunee shreebhooneelaa leelaika laalasah || 57 ||

ankenodoohya vaagdeveem aachaaryakam upaashrayah |
vedavedaanta shaastraartha tattva vyaakhyaana tatparah || 58 ||

hlaum hloom hamham hayo hamsoom hamsaam hamseem hasoom hasaum |
hasoom ham harino haaree harikesho hareDitah || 59 ||

sanaatano nibeejah sannavyakto hrudayeshayah |
aksharah ksharajeeveshah kshamee kshayakaro achyutah || 60 ||

kartaa kaarayitaa kaaryam kaaranam prakrutih krutih |
kshayakshayamanaamaartho vishnurjishnurjaganmayah || 61 ||

sankuchan vikachan sthaanuh nirvikaaro niraamayah |
shuddho buddhah prabuddhashcha snigdho mugdhah samuddhatah || 62 ||

sankalpo bahubhavan sarvaatmaa sarvanaamabhrut |
sahasrasheershah sarvagyah sahasraakshah sahasrapaat || 63 ||

vyakto viraaTasvaraavaaTa samraaTa vishvagroopa vapurvidhuh |
maayaavee paramaanando maanyo maayaatigo mahaana || 64 ||

vaTapatrashayo baalo lalan abhnaayasoochakah |
mukhanyasta karagrasta paadaagrapaTalah prabhuh || 65 ||

naidreehaasaashcha sambhootagyaagya saatvika taamasah |
mahaarnavaambu paryankah padmanaabhah paraatparah || 66 ||

brahmabhoorbrahmabhayahrut hariromupadeshakrut |
madhukaiTabhanirmaataa mattabrahma madaapahah || 67 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

pramaanam pratibhooh praagyah pragyaa pathyaa cha dhaaranah |
vivirvidhaataa vyavadhirudbhavah prabhavasthitih || 102 ||

vishayassamshayah poorvah pakshah kakshyopapaadakah |
raaddhaanto vihito nyaayah phalanishpattirudbhavah || 103 ||

naanaaroopaani tantraani vyavahaaryo vyavasthitih |
sarvasaadhaarano devah saadhvasaadhuhite ratah || 104 ||

sandhaa sanaatano dharmo dharmairchyou mahaatmabhih |
Chandomayah tridhaamaatmaa svacChandashChaandasevitah || 105 ||

yagyo yagyaatmako yashTaa yagyaango apaghano havih |
samidaajyam puroDaashashshaalaa shaalee sruvassruchah || 106 ||

praagvamsho devayajanah paridhishcha paristarah |
vedirviharanam tretaa pashuh paashashcha samskrutih || 107 ||

vidhirmantro arthavaadashcha dravyamangam cha daivatam |
stotram shaastram saama geetirudgeethah sarvasaadhanam || 108 ||

yaajyaa puronuvaakyaa cha saamidhenee samoohanam |
prayoktaarah prayogashcha prapanchah paashubhaashramah || 109 ||

shraddhaa pradhvamsanaa tushTih pushTih punyam pratirbhavah |
sadah sadasyasampaatah prashnah prativachah sthitih || 110 ||

praayashchittam parishkaaro dhrutirnirvahanam phalam |
niyogo bhaavanaa bhaavyam hiranyam dakshinaa nutih || 111 ||

aasheerabhyupapattishcha truptissvam sharma kevalam |
punyakshayah punah paatabhayam shikshaa shugardanah || 112 ||

kaarpanyam yaatanaa chintaa nirvedashcha vihahastaa |
dehabhrutkarmasampaata kinchit karmaanukoolakah || 113 ||

ahetukadayaa prema saamukhyam chaapyanugrahah |
shuchih shreemat kulajano netaa sattvaabhimaanavaan || 114 ||

antaraayaharah pitroradushTaahaaradaayakah |
shuddhaahaaraanuroopaanga parinaama vidhaayaka || 115 ||

sraavapaataadi vipadaam parihartaa paraayanah |
shirah paanyaadi sandhaataa ksemakrut praanadah prabhuh || 116 ||

anirghrunashchaavishamah shaktitritayadaayakah |
svecChaa prasanga sampatti vyaaja harsha visheshavaan || 117 ||

samvitsasandhaayakah sarvajanma klesha smrutipradah |
viveka shoka vairaagya bhavabheeti vidhaayakah || 118 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

garbhasyaapyanukoolaadi naasaantaadhyavasaayadah |
shubhavaijananopeta sadaneho janipradah || 119 ||

uttamaayuhprado brahmanishThaanugrahakaarakah |
svadaasajana nisteernatad vamshaja paramparah || 120 ||

shreevaishnavotpaadakruta svastikaavanimanDalah |
aatharvanoktaika shatamrutyu doorakriyaaparah || 121 ||

dayaadyashTagunaadhaataa tattatsamskrutisaadhakah |
medhaavidhaataa shraddhaakrut sousthyado jaamitaaharah || 122 ||

vighnanud vijayaadhaataa deshakaalaanukoolyakrut |
vinetaa satpathaanetaa doshahrucChubhadassakhaa || 123 ||

hreedo bheedo ruchikaro vishvo vishvahite ratah |
pramaadahrut praaptakaaree pradyumno balavattarah || 124 ||

saangaveda samaayoktaa sarvashaastraartha vittidah |
brahmacharyaantaraayaghnah priyakruta hitakrutparah || 125 ||

chittashuddhipradashChinnaksha chaapalyah kshamaavahah |
indriyaartha raticChettaa vidyaikavyasanavahah || 126 ||

aatmaanukoolya ruchikrut akhilaarti vinaashakah |
titeershahrut varaavedo gurusadbhaktitejanah || 127 ||

gurusambandhaghaTako guruvishvaasavardhanah |
gurupaasanasandhaataa gurupremapravardhanah || 128 ||

aachaaryaabhimatairyoktaa panchasamskrutibhaavanah |
guroktavruttinaishchalya sandhaataa avahitasthitih || 129 ||

aapannaakhila rakshaartham aachaaryakamupaashritah |
shaastrapaanipradaanena bhavamagnaan samuddharan || 130 ||

paanchakaalikadharmeshu naishchalyam pratipaadayan |
svadaasaaraadhanaadyartha shuddhadravyapradaayakah || 131 ||

nyaasavidyaavinirvoDhaa nyastaatmabhararakshakah |
svakainkaryakaruchidah svadaasya premavardhanah || 132 ||

aachaaryaarthaakhila dravyasambhrutyarpanarochakah |
aachaaryasya svsacChishyojjeevanaika ruchipradah || 133 ||

aagatya yojayan daasahitaika krutijaagarah |
brahmavidyaa samaasvaada suhitah kruti samskrutih || 134 ||

satkaare vishadheedaataa tarunyaam shavabuddhidah |
sabhaam pratyaayayan vyaaleem sarvatra samabuddhidah || 135 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

sambhaavitaashesha doshahrut punarnyaasarochakah |
mahaavishvaasa sandhaataa sthairadaataa madaapahah || 136 ||

vaadavyaakhyaa svasiddhaanta rakshaahetu svamantrapradah |
svamantra japa samsiddhi janghaalaka vitodayah || 137 ||

adushTagunavat kaavyabandha vyaamugdhachetanah |
vyangya pradhaana rasadagadya padyaadi nirmitih || 138 ||

svabhakta stuti santushTo bhooyobhakti pradaayakah |
saattvika tyaaga sampanna satkarma krudatipriyah || 139 ||

nirantaraanusmarana nijadaasaika daasyakrut |
nishkaamavatsalo naichyabhaavaneshu vinirvishan || 140 ||

sarvabhoota bhavadbhaavam sampashyatsu sadaasthitah |
karanatrayasaaroopya kalyaanavati saadarah || 141 ||

kadaakadetikainkaryakaaminaam sheshitaam bhajan |
paravyoohaadinirdosha shubhaashraya parigrahah || 142 ||

chandramanDala madhyastha shvetaambhoruhavishTarah |
jyotsnaayamaanaanga ruchinirdhootaantarbahistamaah || 143 ||

bhaavyo bhaavayitaa bhadram paarijaata vanaalayah |
ksheeraabdhimadhyama dveepapaalakah prapitaamahah || 144 ||

nirantaranamovaaka shuddhayaaji hrudaashrayah |
muktidashveta mrudroopa shvetadveepa vibhaavanah || 145 ||

garuDaahaarita shvetamrutpootayadubhoodharah |
bhadraashvavarshanilayo bhayahaaree shubhaashrayah || 146 ||

bhadrashreevatsahaaraaDhyah pancharaatra pravartakah |
bhaktaatma bhaavabhavano haardo angushTha pramaanavaan || 147 ||

svadaasa satkrutaakrutye tanmitraarishu yojayan |
praanaan utkraamamayan ooreekruta praarabdhalopanah || 148 ||

laghvyaiva shikshayaa paapamasheshamapi nirnudana |
tristhoonakshobhato bhootasookshmaih sookshmavapuh srujana || 149 ||

nirankusha krupaapooro nityakalyaanakaarakah |
moordhanyanaaDyaa svaana daasaan brahmarandhraadudanchayan || 150 ||

upaasanaparaan sarvaan praarabdha manubhaavayan |
sarvapraarabdha dehaante apyantimasmaranam dishan || 151 ||

prapedushaam bheshujaam cha yamadrushTimabhaavayan |
divyadehapradah sooryam dvaarayan mokshameyushaam || 152 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

aativaahika satkaaraan adhvanyaapaadya maanayan |
sarvaan rutubhujah shashvat praabhrutaani pradaapayan || 153 ||

durantamaayaakaantaaram drutam yogena langhayan |
sphaayat sudarsha vividha veedhyantenaadhvanaa nayan || 154 ||

seemaanta sindhuvirajaam yogenottaarayan vashee |
amaanavasya devasya karam shirasi dhaarayan || 155 ||

anaadivaasanaam dhoonvan vaikunThaaptyaa salokayan |
aheyamangalodaaratanudaanaat saroopayan || 156 ||

soorijushTam sukhaikaantam paramam padamaapayan |
aranyanchaamrutaambhodhee darshayan shramanaashanah || 157 ||

divyodyaana sarovaapee sarinmaninagaan nayan |
airammadaamrutasaro gamayan soopabrumhanah || 158 ||

ashvattham somasavanam praapayan vishTarashravaah |
divyaapsarah samaaneeta brahmaalankaaradaayakah || 159 ||

divyavaasonjana kshaumamaalyeh svaan bahumaanayan |
sveeyaamayodhyaam nagareem saadaram sampraveshayan || 160 ||

daasaan divyarasaaloka gandhaamsalashareerayan |
svadaasaan soorivargena sasneham bahumaanayan || 161 ||

soorisevoditaanandanaichyaan svaan atishaayayan |
vaachayan svaam namoveepsaam kurvan prahvaan krutaanjaleen || 162 ||

praakaara gopuraa raamapraasaadebhyah pranaamayan |
indraprajaapati dvaarapaala sammaanamaapayan || 163 ||

maalikaanchan mahaaraaja veedhimadhyam nivaasayan |
shreevaikunTha purandhreebhih naanaasatkaarakaarakah || 164 ||

divyam vimaanam gamayan brahmakaantyaa abhipoorayan |
mahaanandaatmaka shreeman manimanDapamaapayan || 165 ||

hrushyatkumuda chanDaadyaih vishvaksenaantikam nayan |
seneshachoditaa sthaananaayako hetinaayakah || 166 ||

praapayan divyamaasthaanam vainateyam pranaamayan |
shreemat sundara sureendra divyapanktim pranaamayan || 167 ||

bhaasvarasana paryanka praapanena krutaarthayan |
paryanka vidyaa samsiddha sarvavaibhava sangatah || 168 ||

svaatmaanameva shreekaantam saadaram bhoori darshayan |
sheshataikaratim shesham shayyaatmaanam pranaamayan || 169 ||

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

శ్రీ లక్ష్మీహయగ్రీవ సహస్రనామ స్తోత్రం

శుక్లాంబరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

యస్య ద్విరదవక్త్రాద్యా: పారిషద్యా: పర:శతం ।
విఘ్నం నిఘ్నంతి సతతం విష్వక్సేన తమాశ్రయే ॥

శ్రీ కాశ్యపేన

తాత మే శ్రీ హయగ్రీవ నామ్నాం సాహస్రం ఉత్తమం ।
అధ్యతుం జాయతే కాంక్షాం తత ప్రసీద మయి ప్రభో ॥ 1 ॥

ఇతి పృష్టస్తదోవాచ బ్రహ్మా లోకపితామహ: ।
శ్రేయసామపి చ శ్రేయ: కాశ్యపేహ విశాంపతే ॥ 2 ॥

అమర్త్యా విహితం పాపం మూలతో హి వినశ్యతి ।
రహస్యానాం రహస్యం చ పావనానాం చ పావనం ॥ 3 ॥

ప్రాయశ్చిత్తే కృతే తస్య కర్తా న నిరతీ భవేత్ ।
కామతస్తు కృతే పాపే ప్రాయశ్చిత్తశతేన చ ॥ 4 ॥

తన్న నశ్యతి తత్కర్తా వ్యయహారస్య జాయతే ।
ఏవం దురపనోదానాం బుద్ధిపూర్వమహాంహసాం ॥ 5 ॥

ఆవర్జనకరాణాం అప్యంతే నిష్కృతిరీరితా ।
ప్రణమ్య మానసతయా మంత్రరత్నాను కీర్తనం ॥ 6 ॥

హంసనామ సహస్రస్య పఠనం సిరసాఽన్వహం ।
ప్రణమ్య భగవద్భక్త పాదోదక నిషేవణం ॥ 7 ॥

తదేతత్ త్రితయం సర్వపాప సంఘాత నాశనం ।
ఇతీదం పరమం గుహ్యం హంసో హయశిరోహరి: ॥ 8 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ఇంగాలితోత్తరా గర్భప్రాణద: పార్థసారథి: ।
గీతాచార్యో ధారాభారహారీ షట్పురమర్దన: ॥ 86 ॥

కల్కీ విష్ణుయశస్సూను: కలికాలుష్యనాశన: ।
సాధుదుష్కృత్ పరిత్రాణ వినాశ విహితోదయ: ॥ 87 ॥

వైకుంఠే పరమే తిష్ఠన్ సుకుమార యువాకృతి: ।
విశ్వోదయస్థితిధ్వంస సంకల్పేన స్వయంప్రభు: ॥ 88 ॥

మదనానాం చ మదనో మణికోటీరమానిత: ।
మందారమాలికాపీడో మణికుండలమండిత: ॥ 89 ॥

సుస్నిగ్ధ నీల కుటిలకుంతల: కోమలాకృతి: ।
సులలాట: సుతిలక: సుభ్రూక: సుకపోలక: ॥ 90 ॥

సిద్ధస్సదా సదాలోక సుధాస్యందిరదచ్ఛద: ।
తారకాకోరకాకార వినిర్మితరదచ్ఛద: ॥ 91 ॥

సుధావర్తి పరిస్ఫూర్తి శోభమానరదచ్ఛద: ।
విష్టబ్ధో విపులగ్రీవో నిభృతోచ్చై: శ్రవస్స్థితి: ॥ 92 ॥

సమావృత్తావదాతోరు ముక్తాప్రాలంబభూషణ: ।
రత్నాంగదీ వజ్రనిష్కీ నీలరత్నాంక కంకణ: ॥ 93 ॥

హరిన్మణిగణాబద్ధ శృంఖలా కంకణోర్మిక: ।
సితోపవీత సంశ్లిష్యత్ పద్మాక్షమణిమాలిక: ॥ 94 ॥

శ్రీచూర్ణవద్ధా దశోర్ధ్వ పుండ్రరేఖా పరిష్కృత: ।
పట్టతంతిగ్రథనవత్ పవిత్ర సరశోభిత: ॥ 95 ॥

పీనవక్షా మహాస్కంధో విపులోరుకటీతట: ।
కౌస్తుభీ వనమాలీ చ కాంత్యా చంద్రాయుతోపమ: ॥ 96 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

మందారమాలికామోదీ మంజువాగమలచ్ఛవి: ।
దివ్యగంధో దివ్యరసో దివ్యతేజా దివస్పతి: ॥ 97 ॥

వాచాలో వాక్పతిర్వక్తా వ్యాఖ్యాతా వాదినా ప్రియ: ।
భక్తహృన్మధురో వాదిజిహ్వో భద్రాసనస్థితి: ॥ 98 ॥

స్మృతిసన్నిహిత: స్నిగ్ధ: సిద్ధిద: సిద్ధసన్నుత: ।
మూలకందో ముకుందో గ్లౌస్స్వయ: శంభురైందవ: ॥ 99 ॥

ఇష్టో మనుర్యమోఽకాలకాల్య: కంబుకలానిధి: ।
కల్య: కామయితా భీమ: కాతర్యహరణ: కృతి: ॥ 100 ॥

సంప్రియ: పక్కణస్తర్కచర్చా నిర్ధారణాదయ: ।
వ్యతిరేకో వివేకశ్చ ప్రవేక: ప్రక్రమ: క్రమ: ॥ 101 ॥

ప్రమాణం ప్రతిభూ: ప్రాజ్ఞ: ప్రజ్ఞా పథ్యా చ ధారణ: ।
వివిర్విధాతా వ్యవధిరుద్భవ: ప్రభవస్థితి: ॥ 102 ॥

విషయస్సంశయ: పూర్వ: పక్ష: కక్ష్యోపపాదక: ।
రాద్ధాంతో విహితో న్యాయ: ఫలనిష్పత్తిరుద్భవ: ॥ 103 ॥

నానారూపాణి తంత్రాణి వ్యవహార్యో వ్యవస్థితి: ।
సర్వసాధారణో దేవ: సాధ్వసాధుహితే రత: ॥ 104 ॥

సంధా సనాతనో ధర్మో ధరైర్మర్త్యై మహాత్మభి: ।
ఛందోమయ: త్రిధామాత్మా స్వచ్ఛందశ్ఛందసేవిత: ॥ 105 ॥

యజ్ఞో యజ్ఞాత్మకో యష్టా యజ్ఞాంగోఽపఘనో హవి: ।
సమిదాజ్యం పురోడాశశ్శాలా శాలీ స్రువస్స్రుచ: ॥ 106 ॥

ప్రాగ్వంశో దేవయజన: పరిధిశ్చ పరిస్తర: ।
వేదిర్విహరణం త్రేతా పశు: పాశశ్చ సంస్కృతి: ॥ 107 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

విధిర్మంత్రో అర్థవాదశ్చ ద్రవ్యమంగం చ దైవతం ।
స్తోత్రం శాస్త్రం సామ గీతిరుద్గీథ: సర్వసాధనం ॥ 108 ॥

యాజ్యా పురోనువాక్యా చ సామిధేనీ సమూహనం ।
ప్రయోక్తార: ప్రయోగశ్చ ప్రపంచ: పాశుభాశ్రమ: ॥ 109 ॥

శ్రద్ధా ప్రధ్వంసనా తుష్టి: పుష్టి: పుణ్యం ప్రతిర్భన: ।
సద: సదస్యసంపాత: ప్రశ్న: ప్రతివచ: స్థితి: ॥ 110 ॥

ప్రాయశ్చిత్తం పరిష్కారో ధృతిర్నిర్వహణం ఫలం ।
నియోగో భావనా భావ్యం హిరణ్యం దక్షిణా నుతి: ॥ 111 ॥

ఆశీరభ్యుపపత్తిశ్చ తృప్తిస్స్వం శర్మ కేవలం ।
పుణ్యక్షయ: పున: పాతభయం శిక్షా శుగర్దన: ॥ 112 ॥

కార్పణ్యం యాతనా చింతా నిర్వేదశ్చ విహహస్తా ।
దేహభృత్కర్మసంపాత కించిత్ కర్మానుకూలక: ॥ 113 ॥

అహేతుకదయా ప్రేమ సాముఖ్యం చాప్యనుగ్రహ: ।
శుచి: శ్రీమత్ కులజనో నేతా సత్త్వాభిమానవాన్ ॥ 114 ॥

అంతరాయహర: పిత్రోరదుష్టాహారదాయక: ।
శుద్ధాహారానురూపాంగ పరిణామ విధాయక ॥ 115 ॥

స్రావపాతాది విపదాం పరిహర్తా పరాయణ: ।
శిర: పాణ్యాది సంధాతా క్షేమకృత్ ప్రాణద: ప్రభు: ॥ 116 ॥

అనిర్ఘృణశ్చావిషమ: శక్తిత్రితయదాయక: ।
స్వేచ్ఛా ప్రసంగ సంపత్తి వ్యాజ హర్ష విశేషవాన్ ॥ 117 ॥

సంవిత్సంధాయక: సర్వజన్మ క్లేశ స్మృతిప్రద: ।
వివేక శోక వైరాగ్య భవభీతి విధాయక: ॥ 118 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

గర్భస్యాష్యనుకూలాది నాసాంతాధ్యవసాయద: ।
శుభ వైజననోపేత సదనేహో జనిప్రద: ॥ 119 ॥

ఉత్తమాయు:ప్రదో బ్రహ్మనిష్ఠానుగ్రహకారక: ।
స్వదాసజన నిస్తీర్ణతద్ పంశజ పరంపర: ॥ 120 ॥

శ్రీవైష్ణవోత్పాదకృత స్వస్తికావనిమండల: ।
ఆథర్వణోక్తైక శతమృత్యు దూరక్రియాపర: ॥ 121 ॥

దయాద్యష్టగుణాధాతా తత్తత్సంస్కృతిసాధక: ।
మేధావిధాతా శ్రద్ధాకృత్ సౌష్ఠ్యదో జామితాహర: ॥ 122 ॥

విఘ్ననుద్ విజయాధాతా దేశకాలానుకూల్యకృత్ ।
వినేతా సత్పథానేతా దోషహృచ్ఛుభదస్సఖా ॥ 123 ॥

హ్రీదో భీదో రుచికరో విశ్వో విశ్వహితే రత: ।
ప్రమాదహృత్ ప్రాప్తకారీ ప్రద్యుమ్నో బలవత్తర: ॥ 124 ॥

సాంగవేద సమాయోక్తా సర్వశాస్త్రార్థ విత్తిద: ।
బ్రహ్మచర్యాంతరాయఘ్న: ప్రియకృత హితకృత్పర: ॥ 125 ॥

చిత్తశుద్ధిప్రదశ్ఛిన్నక్ష చాపల్య: క్షమావహ: ।
ఇంద్రియార్థ రతిచ్ఛేత్తా విద్వైకవ్యసనవహ: ॥ 126 ॥

ఆత్మానుకూల్య రుచికృత్ అఖిలార్తి వినాశక: ।
తితీర్షహృత్ వరావేదో గురుసద్భక్తితేజన: ॥ 127 ॥

గురుసంబంధఘటకో గురువిశ్వాసవర్ధన: ।
గురుపాసనసంధాతా గురుప్రేమప్రవర్ధన: ॥ 128 ॥

ఆచార్యాభిమతైర్యోక్తా పంచసంస్కృతిభావన: ।
గురోక్తవృత్తిసైశ్చల్య సంధాతాఽవహితస్థితి: ॥ 129 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ఆపన్నాఖిల రక్షార్థం ఆచార్యకముపాశ్రిత: ।
శాస్త్రపాణిప్రదానేన భవమగ్నాన్ సముద్ధరన్ ॥ 130 ॥

పాంచకాలికధర్మేషు నైశ్చల్యం ప్రతిపాదయన్ ।
స్వదాసారాధనాద్యర్థ శుద్ధద్రవ్యప్రదాయక: ॥ 131 ॥

న్యాసవిద్యావినిర్ఢో న్యస్తాత్మభరరక్షక: ।
స్వకైంకర్యకరుచిద: స్వదాస్య ప్రేమవర్ధన: ॥ 132 ॥

ఆచార్యార్థాఖిల ద్రవ్యసంభృత్యర్పణరోచక: ।
ఆచార్యస్య స్వ ్చిష్యోజ్జీవనైక రుచిప్రద: ॥ 133 ॥

ఆగత్య యోజయన్ దాసహితైక కృతిజాగర: ।
బ్రహ్మవిద్యా సమాస్వాద సుహిత: కృతి సంస్కృతి: ॥ 134 ॥

సత్కారే విషధీదాతా తరుణ్యాం శవబుద్ధిద: ।
సభాం ప్రత్యాయయన్ వ్యాలీం సర్వత్ర సమబుద్ధిద: ॥ 135 ॥

సంభావితాశేష దోషహృత్ పునర్న్యాసరోచక: ।
మహావిశ్వాస సంధాతా స్థైరదాతా మదాపహ: ॥ 136 ॥

వాదవ్యాఖ్యా స్వసిద్ధాంత రక్షాహేతు స్వమంత్రప్రద: ।
స్వమంత్ర జప సంసిద్ధి జంఘాలక వితోదయ: ॥ 137 ॥

అదుష్టగుణవత్ కావ్యబంధ వ్యాముగ్ధచేతన: ।
వ్యంగ్య ప్రధాన రసదగద్య పద్యాది నిర్మితి: ॥ 138 ॥

స్వభక్త స్తుతి సంతుష్టో భూయోభక్తి ప్రదాయక: ।
సాత్త్విక త్యాగ సంపన్న సత్కర్మ కృదతిప్రియ: ॥ 139 ॥

నిరంతరానుస్మరణ నిజదాసైక దాస్యకృత్ ।
నిష్కామవత్సలో సైచ్యభావనేషు వినిర్విశన్ ॥ 140 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

సర్వభూత భవద్భావం సంపశ్యత్సు సదాస్థిత: ।
కరణత్రయసారూప్య కల్యాణవతి సాదర: ॥ 141 ॥

కదాకదేతికైంకర్యకామినాం శేషితాం భజన్ ।
పరవ్యూహాదినిర్దోష శుభాశ్రయ పరిగ్రహ: ॥ 142 ॥

చంద్రమండల మధ్యస్థ శ్వేతాంభోరుహవిష్టర: ।
జ్యోత్స్నాయమానాంగ రుచినిర్ధూతాంతర్బహిస్తమా: ॥ 143 ॥

భావ్యో భావయితా భద్రం పారిజాత వనాలయ: ।
క్షీరాబ్ధిమధ్యమ ద్వీపపాలక: ప్రపితామహ: ॥ 144 ॥

నిరంతరనమోవాక శుద్ధయాజి హృదాశ్రయ: ।
ముక్తిదశ్వేత మృద్రూప శ్వేతద్వీప విభావన: ॥ 145 ॥

గరుడాహారిత శ్వేతమృత్పూతయదుభూధర: ।
భద్రాశ్వవర్షనిలయో భయహారీ శుభాశ్రయ: ॥ 146 ॥

భద్రశ్రీవత్సహారాఢ్య: పంచరాత్ర ప్రవర్తక: ।
భక్తాత్మ భావభవనో హార్దోఽంగుష్ఠ ప్రమాణవాన్ ॥ 147 ॥

స్వదాస సత్కృతాకృత్యే తన్మిత్రారిషు యోజయన్ ।
ప్రాణాన్ ఉత్క్రమమయన్ ఊరీకృత ప్రారబ్ధలోపన: ॥ 148 ॥

లమైర్వ్యవ శిక్షయా పాపమశేషమపి నిర్ణదన ।
త్రిస్థూణక్షోభతో భూతసూక్ష్మై: సూక్ష్మవపు: సృజన ॥ 149 ॥

నిరంకుశ కృపాపూరో నిత్యకల్యాణకారక: ।
మూర్ధన్యనాడ్యా స్వాన దాసాన్ బ్రహ్మరంధ్రాదుదంచయన్ ॥ 150 ॥

ఉపాసనపరాన్ సర్వాన్ ప్రారబ్ధ మనుభావయన్ ।
సర్వప్రారబ్ధ దేహాంతే అప్యంతిమస్మరణం దిశన్ ॥ 151 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ప్రపేదుషాం భేషజాం చ యమదృష్టిమభావయన్ ।
దివ్యదేహప్రద: సూర్యం ద్వారయన్ మోక్షమేయుషాం ॥ 152 ॥

ఆతివాహిక సత్కారాన్ అధ్వన్యాపాద్య మానయన్ ।
సర్వాన్ ఋతుభుజ: శశ్వత్ ప్రాభృతాని ప్రదాపయన్ ॥ 153 ॥

దురంతమాయాకాంతారం దృతం యోగేన లంఘయన్ ।
స్ఫాయత్ సుదర్శ వివిధ వీధ్యంతేనాధ్వనా నయన్ ॥ 154 ॥

సీమాంత సింధువిరజాం యోగేనోత్తారయన్ వశీ ।
అమానవస్య దేవస్య కరం శిరసి ధారయన్ ॥ 155 ॥

అనాదివాసనాం ధూన్వన్ వైకుంతాప్త్యా సలోకయన్ ।
అహేయమంగలోదారతనుదానాత్ సరూపయన్ ॥ 156 ॥

సూరిజుష్టం సుఖైకాంతం పరమం పదమాపయన్ ।
అరణ్యంచామృతాంభోధీ దర్శయన్ శ్రమనాశన: ॥ 157 ॥

దివ్యోద్యాన సరోవాపీ సరిన్మణినగాన్ నయన్ ।
ఐరమ్మదామృతసరో గమయన్ సూపబృంహణ: ॥ 158 ॥

అశ్వత్థం సోమసవనం ప్రాపయన్ విష్టరశ్రవా: ।
దివ్యాప్సర: సమానీత బ్రహ్మాలంకారదాయక: ॥ 159 ॥

దివ్యవాసోంజన క్షౌమమాల్యే: స్వాన్ బహుమానయన్ ।
స్వీయామయోధ్యాం నగరీం సాదరం సంప్రవేశయన్ ॥ 160 ॥

దాసాన్ దివ్యరసాలోక గంధాంసలశరీరయన్ ।
స్వదాసాన్ సూరివర్గేణ సస్నేహం బహుమానయన్ ॥ 161 ॥

సూరిసేవోదితానందవైచ్యాన్ స్వాన్ అతిశాయయన్ ।
వాచయన్ స్వాం నమోవీప్సాం కుర్వన్ ప్రహ్వాన్ కృతాంజలీన్ ॥ 162 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

ప్రాకార గోపురా రామప్రాసాదేభ్య: ప్రణామయన్ ।
ఇంద్రప్రజాపతి ద్వారపాల సమ్మానమాపయన్ ॥ 163 ॥

మాలికాంచన్ మహారాజ వీధిమధ్యం నివాసయన్ ।
శ్రీవైకుంఠ పురంధ్రీభి: నానాసత్కారకారక: ॥ 164 ॥

దివ్యం విమానం గమయన్ బ్రహ్మకాంత్యాఽభిపూరయన్ ।
మహానందాత్మక శ్రీమన్ మణిమండపమాపయన్ ॥ 165 ॥

హృష్యత్ముద చండాద్యై: విష్వక్సేనాంతికం నయన్ ।
సేనేశచోదితా స్థాననాయకో హేతినాయక: ॥ 166 ॥

ప్రాపయన్ దివ్యమాస్థానం వైనతేయం ప్రణామయన్ ।
శ్రీమత్ సుందర సురీంద్ర దివ్యపంక్తిం ప్రణామయన్ ॥ 167 ॥

భాస్వరసన పర్యంక ప్రాపణేన కృతార్థయన్ ।
పర్యంక విద్యా సంసిద్ధ సర్వవైభవ సంగత: ॥ 168 ॥

స్వాత్మానమేవ శ్రీకాంతం సాదరం భూరి దర్శయన్ ।
శేషతైకరతిం శేషం శయ్యాత్మానం ప్రణామయన్ ॥ 169 ॥

అనంతాక్షిద్విసాహస్ర సాదరాలోక పాత్రయన్ ।
అకుమార యువాకారం శ్రీకాంతం సంప్రణామయన్ ॥ 170 ॥

అతటానందతో హేతోరంచయన్ కిలికించితం ।
దాసాఽఽనత్యుత్థితిముహు: కృతిదృష్టి ప్రసన్నహృత్ ॥ 171 ॥

శ్రియాం ప్రాపస్వయం తాతం జీవం పుత్రం ప్రహర్షయన్ ।
మజ్జయన్ స్వముఖాంభోధౌ స్వకకీర్తిరుచిం దిశన్ ॥ 172 ॥

దయార్ద్రాపాంగ వలనాకృతహ్లాదై: కృతార్థయన్ ।
పర్యంకారోహణప్రహ్వం సమం లక్ష్మ్యాపపాదయన్ ॥ 173 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

కస్త్వమిత్యనుయుంజానో దాసోఽస్మీత్యుక్తి విస్మిత: ।
అపృథక్త్వ ప్రకారోస్మివాచా స్వాశ్రితవద్భవన్ ॥ 174 ॥

విదుషాం తత్క్రతునయాత్ హయాస్యవపుషా భవన్ ।
వాసుదేవాత్మనా భూయో భవన్ వైకుంఠనాయక: ॥ 175 ॥

యథాతథైవ స్వం రూపం జగన్మోహన మూర్తిమాన్ ।
హిమూర్తి బహుమూర్తిశ్చ స్వాత్మనశ్చ ప్రకాశయన్ ॥ 176 ॥

యుగపత్సకలం సాక్షాత్ స్వత: కర్తుం సమర్థయన్ ।
కవీనామాదిశన్ నిత్యం ముక్తానామాదిమ: కవి: ॥ 177 ॥

షడర్ణమనునిష్ఠానాం శ్వేతద్వీపస్థితిం దిశన్ ।
ద్వాదశాక్షరనిష్ఠానాం లోకం సాంతానికం దిశన్ ॥ 178 ॥

అష్టాక్షరైక నిష్ఠానాం కార్యం వైకుంఠం అర్పయన్ ।
శరణాగతి నిష్ఠానాం సాక్షాత్ వైకుంఠం అర్పయన్ ॥ 179 ॥

స్వమంత్రరాజ నిష్ఠానాం స్వస్మాదతిశయం దిశన్ ।
శ్రియా గాఢోప గూఢాత్మా భూతధాత్రీరుచిం దిశన్ ॥ 180 ॥

నీలావిభూతి వ్యాముగ్ధో మహాశ్వేతాశ్వమస్తక: ।
త్రయక్షస్త్రిపుర సంహారీ రుద్రస్స్కందో వినాయక: ॥ 181 ॥

అజో విరించో ద్రుహిణో వ్యాప్తమూర్తిరమూర్తిక: ।
అసంగోఽనన్యధీసంగ విహంగో వైరిభంగద: ॥ 182 ॥

స్వామీ స్వం స్వేన సంతుష్యన్ శక్రస్సర్వాధికప్రద: ।
స్వయం జ్యోతి: స్వయం వైద్య: శూరశ్శారకులోద్భవ: ॥ 183 ॥

వాసవో వసురణ్యోగ్ని: వాసుదేవ: సుహృద్వసు: ।
భూతో భావీ భవన్ భవ్యో విష్ణుస్థాన: సనాతన: ॥ 184 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

నిత్యానుభావో నేదీయాన్ దవీయాన్ దుర్విభావన: ।
సనత్కుమార: సంధాతా సుగంధి: సుఖదర్శన: ॥ 185 ॥

తీర్థం తితిక్షుస్తీర్థాంఘ్రి: తీర్థస్పాదు శుభ:శుచి: ।
తీర్థవద్దేధితి: తిగ్మతేజా: తీవ్రమనామయ: ॥ 186 ॥

ఈశాద్యుపనిషద్వేద్య: పంచోపనిషదాత్మక: ।
ఈడంత:స్థోఽపి దూరస్థ: కల్యాణతము రూపవాన్ ॥ 187 ॥

ప్రాణానాం ప్రాణన: పూర్ణజ్ఞాన్నైరపి సుదుర్గహ: ।
నాచికేతోపాసన అర్చ్యస్త్రిమాత్ర ప్రణవోదిత: ॥ 188 ॥

భూతయోనిశ్చ సర్వజ్ఞోఽక్షరో అక్షర పరాత్పర: ।
అకారాది పదజ్ఞేయ వ్యూహ తారార్థ పూరుష: ॥ 189 ॥

మనోమయామృతో నందమయో దహరరూపధృత్ ।
న్యాసవిద్యావేద్యరూప: ఆదిత్యాంతర్హిరణ్మయ: ॥ 190 ॥

ఇదంద్ర ఆత్మోద్గీతాది ప్రతీకో పాసనాన్వయీ ।
మధువిద్యోపాసనీయో గాయత్రీధ్యానగోచర: ॥ 191 ॥

దివ్య కౌక్షేయసజ్జ్యోతి: శాండిల్యోపాస్తి వీక్షిత: ।
సంవర్గ విద్యావేద్యాత్మా తత్ షోడశకలం పరం ॥ 192 ॥

ఉపకోసల విద్యేక్ష్య: పంచామ్యాత్మ శరీరక: ।
వైశ్వానర: సద్భూమా చ జగత్కర్మాఽఽదిపూరుష: ॥ 193 ॥

మూర్తామూర్తబ్రహ్మ సర్వప్రేష్ఠోఽన్య ప్రియతాకర: ।
సర్వాంతరశ్చ అపరోక్షశ్చ అంతర్యామ్య మృతోఽనఘ: ॥ 194 ॥

అహర్నామాదిత్య రూపశ్చాహన్ నామాక్షి సంశ్రిత: ।
సతుర్యగాయత్ర్యర్థశ్చ యథోపాస్త్యాస్య సద్వపు: ॥ 195 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

వేదోపదేశసమయే మాం నిబోధ్యోపదిష్టవాన్ ।
అనేన మంత్రరత్నేన మహాశ్వశిరసో హరేః ॥ 9 ॥

సహస్రనామభిః తుల్యా నిష్కృతిర్నేతరాంహసాం ।
అనన్య భభగవద్భక్త పాదోదక నిషేవణం ॥ 10 ॥

ఏతద్వ్యాపదేశాంగమాదౌ స్వీకార్యమిష్యతే ।
ఇత్యుక్త్వాఽనంత గరుడ విశ్వక్సేన పాదోదకం ॥ 11 ॥

ఆదౌ మాం ప్రాశయన్ అంతే పరిశుష్యే కృతాంహసే ।
ఆత్మనో నామసాహస్రం సర్షిచ్ఛందోధిదైవతం ॥ 12 ॥

సన్యాసముద్రికాభేదం మహ్యం సాంగముపాదిశత్ ।
యథావత్ తదిదం వత్స దద్యాం తే శ్రుణు తత్త్వతః ॥ 13 ॥

యత్ ప్రాప్యాఽఽత్యంతికావృత్తి నివృత్తయా మోక్షమేష్యతి ।
హయాస్యనామ సాహస్ర స్తోత్రరాజస్య వైభవం ॥ 14 ॥

ఋషిః శ్రీమాన్ హయగ్రీవో విద్యామూర్తిః స్వయం హరిః ।
దేవతా చ స ఏవాస్య ఛందోఽనుష్టుప్ ఇతి శ్రుతం ॥ 15 ॥

హంసో హంసోహమిత్యేతే బీజం శక్తిస్తు కీలకం ।
హంసీ హంసోమిత్యేతే ప్రాజ్ఞప్యా మనవస్త్రయః ॥ 16 ॥

ఏకైకస్య దశావృత్తిరితి సంఖ్యా విధీయతే ।
ప్రణవత్రయమస్త్రం స్యాత్ కవచం శ్రీ శ్రియో భవేత్ ॥ 17 ॥

శ్రీవిభూషణ ఇత్యేతత్ హృదయం పరికీర్తితం ।
పరోరజాః పరంబ్రహ్మేత్యపి యోనిరుదాహృతా ॥ 18 ॥

ధ్యానం విద్యామూర్తిరితి విశ్వామేతి చ గద్యతే ।
విశ్వమంగళ నామ్నోఽస్య వినియోగో యథారుచిః ॥ 19 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

చంద్రాది సాయుజ్య పూర్వమోక్షద న్యాసగోచర: ।
న్యాసనాశ్యానభ్యుపేత ప్రారబ్ధాంశో మహోదయ: ॥ 196 ॥

అవతార రహస్యాది జ్ఞాని ప్రారబ్ధనాశన: ।
స్వేన స్వార్థం పరేణాపి కృతే న్యాసే ఫలప్రద: ॥ 197 ॥

అసాహసోఽనపాయశ్రీ ససహాయ: శ్రియైవ సన్ ।
శ్రీమాన్ నారాయణో వాసుదేవోఽవ్యాద్ విష్ణురుత్తమ: ॥ 198 ॥

ఓం ఇతీదం పరమం గుహ్యం సర్వపాప ప్రణాశనం ।
వాగీశ నామసాహస్రం వత్స తేఽభిహితం మయా ॥ 199 ॥

య ఇదం శ్రుణుయాద్ భక్త్యా శ్రావయేద్వా స్వయం పఠేత్ ।
నాసౌ ప్రాప్నోతి దురితమిహాముత్ర చ కించన ॥ 200 ॥

తదిదం పజపన్ స్వామీ విద్యాధీశో హయానన: ।
క్షత్రియశ్చేన్ మహారుద్రో విక్రమాక్రాంత సర్వభూ: ॥ 201 ॥

మహోదారో మహాకీర్తి: మహతో విజయీ భవేత్ ।
ఊరుజశ్చేదురుయ శోధనధాన్య సమృద్ధిమాన్ ॥ 202 ॥

అశేషభోగసంభూతో ధనాధిపసమో భవేత్ ।
శ్రుణుయాదేవ వృషల: స్వయం విప్రాత్ సుపూజితాత్ ॥ 203 ॥

మహిమానమవప్నోతి మహితైశ్చర్య భాజనం ।
శ్రీమతో హయశీర్షస్య నామ్నాం సాహస్రం ఉత్తమం ॥ 204 ॥

శృణ్వన్ పఠన్నపి నర: సర్వాన్ కామానవాప్నుయాత్ ।
ధర్మార్థ కామ సంతాన భాగ్య ఆరోగ్యోత్తమ ఆయుషాం ॥ 205 ॥

ప్రాపణే పరమో హేతు: స్తవరాజోఽయం అద్భుత: ।
హయగ్రీవే పరాం భక్తిం ఉద్వహన్ య ఇమం పఠేత్ ॥ 206 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

త్రిసంధ్యం నియతశ్శుద్ధ: సోఽపవర్గాయ కల్పతే ।
త్రి: పఠన్ నామ సాహస్రం ప్రత్యహం వాగధీశితు: ॥ 207 ॥

మహతీం కీర్తిం ఆప్నోతి నిస్సీమాం స్థేయసీం ప్రియాం ।
వీర్యం బలం పతిత్వంచ మేధా శ్రద్ధా బలోన్నతి: ॥ 208 ॥

సారస్వత సమృద్ధించ భవ్యాన్ భోగ్యాన్ నతాన్ సుతాన్ ।
అభిరూపామ్ వధూం సాధ్వీం సుహృదశ్చ హితైషిణ: ॥ 209 ॥

బ్రహ్మవిద్యా ప్రవచనై: కాలక్షేపంచ సంతతం ।
హయగ్రీవ పదాంభోజ సలిలస్యానుకూలత: ॥ 210 ॥

లభేత నిర్మలం శాంతో హంసోపాసన తత్పర: ।
శ్రీమత్ పరమహంసస్య చిత్తోల్లాసన సద్విధౌ ॥ 211 ॥

ఇదం తు నామ్నాం సాహస్రం ఇష్ట సాధనం ఉత్తమం ।
పాపీ పాపాద్విముక్త: స్యాత్ రోగీ రోగాద్విముచ్యతే ॥ 212 ॥

బద్ధో బంధాత్ విముచ్యేత భీతో భీతేర్విముచ్యతే ।
ముక్తో దరిద్రో దారిద్ర్యాద్ భవేత్ పూర్ణమనోరథ: ॥ 213 ॥

ఆపన్న ఆపదా ముక్తో భవత్యేవ న సంశయ: ।
హంసార్చనపరో నిత్యం హంసార్చన పరాయణ: ॥ 214 ॥

నిర్ధూత కల్మషో నిత్యం బ్రహ్మసాయుజ్యం ఆప్నుయాత్ ।
యే భక్తా: పరమే హంసే శ్రియా మిథునితాం గతే ॥ 215 ॥

జన్మవ్యాధి జరానాశ భయభాజో న తే జనా: ।
ఆచార్యాత్ తదిదం స్తోత్రం అధిగత్య పఠేన్నర: ॥ 216 ॥

తస్యేదం కల్పతే సిద్ధ్యై నాన్యథా వత్స కాశ్యప ।
ఆచార్య లక్షణైర్యుక్తమన్యం వాఽఽత్మ విదుత్తమం ॥ 217 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

వృత్వాఽఽచార్యం సదా భక్త్యా సిద్ధ్యై తదిదమశ్నుయాత్ ।
స యాతి పరమాం విద్యాం శకుని బ్రహ్మహర్షణీం ॥ 218 ॥

హయాస్య నామ సాహస్ర స్తుతిరంహో వినాశినీ ।
పరమో హంస ఏవాదౌ ప్రణవం బ్రహ్మణేఽదిశత్ ॥ 219 ॥

ఉపాదిశత్ తతో వేదాన్ శ్రీమాన్ హయశిరోహరి: ।
తేనాసౌ స్తవరాజో హి హంసాఖ్య హయగోచర: ॥ 220 ॥

విద్యా సామ్రాజ్య సంపత్తి మోక్షైకఫల సాధనం ।
సర్వవిత్ స్వాత్మభావేన పరమం పదమాప్నుయాత్ ॥ 221 ॥

న తత్ర సంశయ: కశ్చిన్నిపుణం పరిపశ్యతి ।
తథాపి స్వాత్మని ప్రేమసింధు సంధుక్షణక్షమ: ॥ 222 ॥

ఇతీదం నామ సాహస్రం సంగ్రహీతం తథోత్తరం ।
ఏవం సంగృహ్య దేవేన హయగ్రీవేణ పావనం ॥ 223 ॥

స్తోత్రరత్నం ఇదం దత్తం మహ్యం తత్ కథితం తవ ।
హంసనామ సహస్రస్య వైభవం పరమాద్భుతం ॥ 224 ॥

వక్తుం యథావత్ క: శక్తో వర్షకోటి శతైరపి ।
హయాస్య: పరమో హంసో హరిర్నారాయణోఽవ్యయ: ॥ 225 ॥

కారణం శరణం మృత్యురమృతం చాఖిలాత్మనాం ।
సత్యం సత్యం పునస్సత్యం ధ్యేయో నారాయణో హరి: ॥ 226 ॥

న మానమధికం వేదాన్న దైవం కేశవాత్పరం ।
తత్త్వం విజ్ఞాతుకామానాం ప్రమాణై: సర్వతోముఖై: ॥ 227 ॥

తత్త్వం స పరమో హంస: ఏక ఏవ జనార్దన: ।
ఇదం రహస్యం పరమం మహాపాతక నాశనం ॥ 228 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

న చాశుశ్రూషవే వాచ్యం నాభక్తాయ కదాచన ।
నాన్యస్య దేవతాయాపి న వాచ్యం నాస్తికాయ చ ॥ 229 ॥

అధీత్యైతద్ గురుముఖాదన్వహం యః పఠేన్నరః ।
తద్వశ్యాం అపి సర్వే స్యుః సంపత్సారస్వతోన్నతాః ॥ 230 ॥

ఇతి హయవదనానారవిందాత్
మధులహరీవ నిరర్గలా గలంతీ ।
జగతి దశశతీ తదీయనామ్నాం
జయతి జడానపి గీర్ష్ణు యోజయంతీ ॥ 231 ॥

॥ ఇతి శ్రీ లక్ష్మీహయగ్రీవ సహస్రనామ స్తోత్రం సంపూర్ణం ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

భ్రూనేత్ర శ్రోత్రనాసాహన్ష్వోష్ఠ తాలూదర క్రమాత్ ।
షోడశస్వరవిన్యాసో దక్షిణారంభమిష్యతే ॥ 20 ॥

జిహ్వాతలేపి తన్మూలే స్వరావంత్యౌ చ విన్యసేత్ ।
తదా తాలుద్వయన్యాసం సకామస్తు పరిత్యజేత్ ॥ 21 ॥

అయం హి విద్యాకామానాం ఆద్యస్త్వన్య ఫలైషిణాం ।
దో:పత్సక్థ్యంగులీశీర్ష వర్గాన్ కచటతాన్ న్యసేత్ ॥ 22 ॥

పార్శ్వయోస్తు పఫౌ పృష్ఠోదరయోస్తు బభౌ న్యసేత్ ।
మహారం హృదయే న్యస్య జీవే వా పంచవింశకే ॥ 23 ॥

నాభిపాయూదరే గుహ్యే యరలవాన్ వినిక్షిపేత్ ।
శషౌ కుండలయోశ్శీర్ష్ణే హారే చ కటిసూత్రకే ॥ 24 ॥

సహౌ హృదబ్జే హార్దే చ లమాపాదశిఖం న్యసేత్ ।
క్షంచ శీర్షాదిపాదాంతం మాతృకాన్యాస ఏష తు ॥ 25 ॥

అస్య శ్రీ హయగ్రీవ సహస్రనామ స్తోత్ర మహామంత్రస్య, శ్రీ హయగ్రీవ ఋషి: ।
అనుష్టుప్ ఛంద: । శ్రీ హయగ్రీవ: పరమాత్మా దేవతా । హంస ఇతి బీజం । హంసోహమితి శక్తి: ।
హంసాం హంసీమితి కీలకం । ఓం ఓం ఓమిత్యస్త్రం । శ్రీ: శ్రియ: ఇతి కవచం । శ్రీవిభూషణ ఇతి
హృదయం । పరోరజా: పరం బ్రహ్మేతి యోని: । విద్యామూర్తిర్విశ్వాత్మ ఇతి ధ్యానం ।
హంసామంగుష్ఠాభ్యాం నమ: । హంసీం తర్జనీభ్యాం నమ: । హంసూం మధ్యమాభ్యాం నమ: । హంసోం
నామికాభ్యాం నమ: । హంసౌ: కనిష్ఠికాభ్యాం నమ: । హంస: కరతలకరపుష్ఠాభ్యాం నమ: । ఏవం
హృదయాదిన్యాస: ॥

హంసాం జ్ఞానాయ హృదయాయ నమ: ।
హంసేం ఐశ్వర్యాయ శిరసే స్వాహా ।
హంసూం శక్త్యై శిఖాయై వషట్ ।
హంసోం బలాయ కవచాయ హుం ।
హంసౌ తేజసే నేత్రాభ్యాం వౌషట్ ।
హంస: వీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్ ।
ఓం ఇతి దిగ్బంధ: ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

అథ మాతృకాన్యాస:

ఔమ్ అం ఆం భ్రువో: । ఇం ఈం నేత్రయో: । ఉం ఊం శ్రోత్రయో: । ఋం ౠం నాసికయో: । ఌం ౡం కపోలయో: । ఎం ఏం ఓష్ఠయో: । ఒం ఓం దంతపంక్తయో: । అం జిహ్వాతలే । అ: జిహ్వామూలే । కవర్గం దక్షిణే బాహూమూలే కూర్పరే మణిబంధే కరతలే హస్తాగ్రే । చవర్గం వామే బాహూమూలే కూర్పరే మణిబంధే కరతలే హస్తాగ్రే । టవర్గం దక్షిణే పాదమూలే జానుని పాదపార్శ్వే పాదతలే పాదాగ్రే । తవర్గం వామే పాదమూలే జానుని పాదపార్శ్వే పాదతలే పాదాగ్రే । పఫౌ పార్శ్వయో: । బభౌ పృష్ఠోదరయో: । మం హృది । యం రం లం వం నాభౌ పాయౌ ఉదరే గుహ్యే । శషౌ హస్తయో: । సహౌ శీర్షే కట్యాం । లక్షౌ హృదాబ్జే హార్దే ఇతి మాతృకాన్యాస: ॥

ధ్యానం

విద్యామూర్తిం అఖండ చంద్రవలయ శ్వేతారవింద స్థితం ।
హృద్యాభం స్ఫటికాద్రి నిర్మలతనుం విద్యోతమానం శ్రియా ।
వామాంక స్థిత వల్లభాం ప్రతి సదా వ్యాఖ్యాన్తమాంనాయవా–
గర్ధాన్ ఆదిమపూరుషం హయముఖం ధ్యాయామి హంసాత్మకం ॥ 26 ॥

విశ్వాత్మా విశదప్రభాప్రతి లసద్వాగ్దేవతా మండలో
దేవో దక్షిణపాణియుగ్మ విలసద్బోధాంక చక్రాయుధ: ।
వామోదగ్రకరే దరం తదితరేణాశ్లిష్య దోష్ణా రమాం
హస్తాగ్రే ధృతపుస్తక: స దయతాం హంసో హిరణ్యచ్ఛద: ॥ 27 ॥

సహస్రనామ ఆరంభ:

ఓం శ్రీం హంసో హమైమోం క్లీం శ్రీ: శ్రియ: శ్రీవిభూషణం ।
పరోరజా: పరబ్రహ్మ భూర్భువస్సువరాదిమ: ॥ 28 ॥

భాస్వాన్ భాగశ్చ భగవాన స్వస్తి స్వాహా నమ: స్వధా ।
శౌషడ్ వౌషడలం హుం ఫట్ హుం హ్రీం క్రోం హ్లౌం యథా తథా ॥ 29 ॥

కర్కగ్రీవ: కలానాథ: కామద: కరుణాకర: ।
కమలాధ్యుషితోత్సంగ: క్షయే కాలీవశానుగ: ॥ 30 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

నిషద్యోపనిషచ్చాచ నేచైరుచ్చై: సమం సహ ।
శశ్వద్యుగపదహ్నాయ శనైరేకో బహుధ్రువ: ॥ 31 ॥

భూతభృద్ భూరిద: సాక్షీ భూతాది పుణ్యకీర్తన: ।
భూమా భూమిరథోన్నద్ధ పూరుహుత: పురుష్టుత: ॥ 32 ॥

ప్రపుల్లపుండరీకాక్ష: పరమేష్ఠీ ప్రభావన: ।
ప్రభుర్భర్గ: సతాం బంధుర్భయధ్వంసీ భవాపన: ॥ 33 ॥

ఉద్యన్నరుశయా హుంకృదురుగాయ ఉరుక్రము: ।
ఉదారస్త్రియుగ స్త్రయాత్మా నిదానం నిలయో హరి: ॥ 34 ॥

హిరణ్యగర్భో హేమాంగో హిరణ్యశ్మశ్రురీశితా ।
హిరణ్యకేశో హిమహా హేమవాసా హితైషణ: ॥ 35 ॥

ఆదిత్యమండలాంతస్థో మోదమాన: సమూహన: ।
సర్వాత్మా జగదాధార: సన్నిధి: సారవాన్ స్వభూ: ॥ 36 ॥

గోపతిర్గోహితో గోమీ కేశవ: కిన్నరేశ్వర: ।
మాయీ మాయావికృతికృత్ మహేశానో మహామహ: ॥ 37 ॥

మ మా మి మీ ము మూ మృ మ్రౄ మ్లృ మ్లౄ మే మై తథైవ చ ।
మో మౌం బిందువిసర్గశ్చ హ్రస్వో దీర్ఘ: ప్లుతస్వర: ॥ 38 ॥

ఉదాత్తశ్చానుదాత్తశ్చ స్వరిత: ప్రచయస్తథా ।
కం ఖం గం ఘుం నం చ చం ఛం జం ఝుం ఞం టుం ఠమేవ చ ॥ 39 ॥

డం ఢం ణం తం థం చ దం చ ధం నం పం ఫం బమేవ చ ।
భం మం యం రం లం చ వం చ శం షం సం హం లమేవ చ ॥ 40 ॥

క్షం యమో వ్యంజనో జిహ్వామూలీయోఽర్ధ విసర్గవాన్ ।
ఉపధ్మానీయ ఇతి చ సంయుక్తాక్షరమేవే చ ॥ 41 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

పదం క్రియా కారశ్చ నిపాతో గతిరవ్యయ: ।
సన్నిధిర్యోగ్యతాఽఽకాంక్షా పరస్పర సమన్వయ: ॥ 42 ॥

వాక్యం పద్యం సంప్రదాయో భావ: శబ్దార్థలాలిత: ।
వ్యంజనా లక్షణా శక్తి: పాకో రీతిరలంకృతి: ॥ 43 ॥

శయ్యా ప్రౌఢధ్వని: తద్వత్కావ్యం సర్గ: క్రియా రుచి: ।
నానారూప ప్రబంధశ్చ యశ: పుణ్యం మహద్ధనం ॥ 44 ॥

వ్యవహార పరిజ్ఞానం శివేతర పరిక్షయ: ।
సద్య: పరమనిర్వాణం ప్రియపథ్యోపదేశక: ॥ 45 ॥

సంస్కార: ప్రతిభా శిక్షా గ్రహణం ధారణం శ్రమ: ।
ఆసుతా స్వాదిమా చిత్రం విస్తార: చిత్రసంవిధ: ॥ 46 ॥

పురాణమితిహాసశ్చ స్మృతి: సూత్రం చ సంహితా ।
ఆచార ఆత్మన: తుష్టిరాచ్చార్యాజ్ఞాఽనతిక్రమ: ॥ 47 ॥

శ్రీమన్ శ్రీగీశ్శ్రియ:కాంత: శ్రీనిధి: శ్రీనికేతన: ।
శ్రేయాన్ హయానన: శ్రీద: శ్రీమయ: శ్రితవత్సల: ॥ 48 ॥

హంసశ్శుచిషదాదిత్యో వసుశ్చంద్రోఽంతరిక్షసత్ ।
హోతా చ వేదిషద్యోనిరతిథిర్దుణసద్ధవి: ॥ 49 ॥

నృషన్మృత్యుశ్చ వరసదమృతం చర్తసద్ వృష: ।
వ్యోమసిద్ వివిధస్ఫోట శబ్దార్థ వ్యంగ్యవైభవ: ॥ 50 ॥

అబ్జా రస:స్వాదుతమో గోజా గేయో మనోహర: ।
ఋతజా: సకలం భద్రమద్రిజా: స్థైర్యం ఉత్తమం ॥ 51 ॥

ఋతం సమజ్ఞా త్వనృతం బృహత్సాక్ష్మ వశానుగ: ।
సత్యం జ్ఞానమనంతం యత్ తత్సద్ బ్రహ్మమయోచ్యుత: ॥ 52 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

అగ్రేభవన్నగో నిత్య: పరమ: పురుషోత్తమ: ।
యోగనిద్రాపర: స్వామీ నిధ్యానపరనిర్వృత: ॥ 53 ॥

రసో రస్యో రసయితా రసవాన రసికప్రియ: ।
ఆనందో నందయన్ సర్వాన్ ఆనందీ హయకంధర: ॥ 54 ॥

కాల: కాల్యశ్చ కాలాత్మా కాలాభ్యుత్థితజాగర: ।
కాలసాచివ్యకృత్ కాంతాకథిత వ్యాధికార్యక: ॥ 55 ॥

దృంగన్యంచనోదంచనోద్యల్లయ సర్గో లఘుక్రియ: ।
విద్యాసహాయో వాగీశో మాతృకామండలీకృత: ॥ 56 ॥

హిరణ్యం హంసమిథునం ఈశాన: శక్తిమాన్ జయీ ।
గృహమేధీ గుణీ శ్రీభూనీలా లీలైక లాలస: ॥ 57 ॥

అంకేనోదూహ్య వాగ్దేవీం ఆచార్యకం ఉపాశ్రయ: ।
వేదవేదాంత శాస్త్రార్థ తత్త్వ వ్యాఖ్యాన తత్పర: ॥ 58 ॥

హ్లూం హ్లూం హంహం హయో హంసూం హంసాం హంసీం హసూం హసౌం ।
హసూం హం హరిణో హారీ హరికేశో హరేడిత: ॥ 59 ॥

సనాతనో నిబీజ: సన్నవ్యక్తో హృదయేశయ: ।
అక్షర: క్షరజీవేశ: క్షమీ క్షయకరోఽచ్యుత: ॥ 60 ॥

కర్తా కారయితా కార్యం కారణం ప్రకృతి: కృతి: ।
క్షయక్షయమనామార్థో విష్ణుర్జిష్ణుర్జగన్మయ: ॥ 61 ॥

సంకుచన్ వికచన్ స్థాణు: నిర్వికారో నిరామయ: ।
శుద్ధో బుద్ధ: ప్రబుద్ధశ్చ స్నిగ్ధో ముగ్ధ: సముద్ధత: ॥ 62 ॥

సంకల్పో బహుభవన్ సర్వాత్మా సర్వనామభృత్ ।
సహస్రశీర్ష: సర్వజ్ఞ: సహస్రాక్ష: సహస్రపాత్ ॥ 63 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

వ్యక్తో విరాటస్వరావాట సమ్రాట విష్వగ్రూప వపుర్విభు: ।
మాయావీ పరమానందో మాన్యో మాయాతిగో మహాన ॥ 64 ॥

వటపత్రశాయో బాలో లలన్ అభ్నాయసూచక: ।
ముఖన్యస్త కరగ్రస్త పాదాగ్రపటల: ప్రభు: ॥ 65 ॥

నైద్రీహాసాశ్చ సంభూతజ్ఞాజ్ఞ సాత్విక తామస: ।
మహార్ణవాంబు పర్యంక: పద్మనాభ: పరాత్పర: ॥ 66 ॥

బ్రహ్మభూర్బ్రహ్మభయహృత్ హరిరోముపదేశకృత్ ।
మధుకైటభనిర్మాతా మత్తబ్రహ్మ మదాపహ: ॥ 67 ॥

వేధోవిలాప వాగావిర్దయాసారో అమృషార్థద: ।
నారాయణాస్త్ర నిర్మాతా మధుకైటభమర్దన: ॥ 68 ॥

వేదకర్తా వేదభర్తా వేదహర్తా విదాంవర: ।
పుంఖానుపుంఖహేషాఢ్య పూర్ణషాడ్గుణ్యవిగ్రహ: ॥ 69 ॥

లాలామృత కణవ్యాజవాంత నిర్దోషవర్ణక: ।
ఉల్లోలధ్వానధీరోద్యద్ ఉచ్చైర్హలహలధ్వని: ॥ 70 ॥

కర్ణాదారభ్య కల్కాత్మా కవి: క్షీరార్ణవోపమ: ।
శంఖీ చక్రీ గదీ ఖడ్గీ శార్ంగీ నిర్భయముద్రక: ॥ 71 ॥

చిన్ముద్రా చిహ్నితో హస్తతలవిన్యస్త పుస్తక: ।
విద్యానామ్నీం శ్రియం శిష్యాం వేదయన్ నిజవైభవం ॥ 72 ॥

అష్టార్ణగమ్యో అష్టభుజో వ్యష్టిసృష్టికర: పితా ।
అష్టైశ్వర్యప్రదో హృష్యదష్టమూర్తి: పితృస్తుత: ॥ 73 ॥

ఆనీతవేదపురుషో విధివేదోపదేశకృత్ ।
వేదవేదాంగ వేదాంత పురాణ స్మృతి మూర్తిమాన్ ॥ 74 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

సర్వకర్మ సమారాధ్య: సర్వవేదమయో విభు: ।
సర్వార్థ తత్త్వ వ్యాఖ్యాతా చతుషష్టి కలాధిప: ॥ 75 ॥

శుభయుక్ సుముఖ: శుద్ధ: సురూప: సుగతి: సుధీ: ।
సువృతి: సంవృతి: శూర: సుతపా: సుష్టుతి: సుహృత్ ॥ 76 ॥

సుందర: సుభగ: సౌమ్య: సుఖద: సుహృదాంప్రియ: ।
సుచరిత్ర: సుఖతర: శుద్ధసత్త్వ ప్రదాయక: ॥ 77 ॥

రజస్తమోహరో వీరో విశ్వరక్షాధురంధర: ।
నరనారాయణాకృత్యా గురుశిష్యత్వమాస్థిత: ॥ 78 ॥

పరావరాత్మా ప్రబల: పావన: పాపనాశన: ।
దయాఘన: క్షమాసారో వాత్సల్యైక విభూషణ: ॥ 79 ॥

ఆదికూర్మో జగద్భర్తా మహాపోత్రీ మహీధర: ।
తద్భిత స్వామీ హరిర్యక్షో హిరణ్యారిపురైచ్ఛిక: ॥ 80 ॥

ప్రహ్లాదపాలక: సర్వభయహర్తా ప్రియంవద: ।
శ్రీముఖాలోకన సంసత్ప్రోంచక: కుహకాంచన: ॥ 81 ॥

ఛత్రీ కమండలుధరో వామనో వదతాంవర: ।
పిశునాత్మాశనో దృష్టిలోపనో బలిమర్దన: ॥ 82 ॥

ఉరుక్రమో బలిశిరోన్యస్తాంఘ్రి: బలిమర్దన: ।
జామదగ్న్య: పరశుభృత్ కృత్తక్షత్ర కులోత్తమ: ॥ 83 ॥

రామోఽభిరామ: శాంతాత్మా హరకోదండ ఖండన: ।
శరణాగత: సంత్రాతా సర్వాయోధ్యక ముక్తిద: ॥ 84 ॥

సంకర్షణో మదోదగ్రో బలవాన ముసలాయుధ: ।
కృష్ణక్లేశహర: కృష్ణో మహావ్యసన శాంతిద: ॥ 85 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

श्री लक्ष्मीहयग्रीव सहस्रनाम स्तोत्रम्

शुक्लांबरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

यस्य द्विरदवक्त्राद्या: पारिषद्या: पर:शतम् ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वक्सेन तमाश्रये ॥

श्री कश्यपेन

तात मे श्री हयग्रीव नाम्नां साहस्रं उत्तमम् ।
अध्यतुं जायते काङ्क्षां तत प्रसीद मयि प्रभो ॥ 1 ॥

इति पृष्टस्तदोवाच ब्रह्मा लोकपितामह: ।
श्रेयसामपि च श्रेय: काश्यपेह विशांपते ॥ 2 ॥

अमर्त्या विहितं पापं मूलतो हि विनश्यति ।
रहस्यानां रहस्यं च पावनानां च पावनम् ॥ 3 ॥

प्रायश्चित्ते कृते तस्य कर्ता न निरती भवेत् ।
कामतस्तु कृते पापे प्रायश्चित्तशतेन च ॥ 4 ॥

तन्न नश्यति तत्कर्ता व्ययहारस्य जायते ।
एवं दुरपनोदानां बुद्धिपूर्वमहांहसाम् ॥ 5 ॥

आवर्जनकराणां अप्यन्ते निष्कृतिरीरिता ।
प्रणम्य मानसतया मन्त्ररत्नानु कीर्तनम् ॥ 6 ॥

हंसनाम सहस्रस्य पठनं सिरसाऽन्वहम् ।
प्रणम्य भगवद्भक्त पादोदक निषेवणम् ॥ 7 ॥

तदेतत् त्रितयं सर्वपाप सङ्घात नाशनम् ।
इतीदं परमं गुह्यं हंसो हयशिरोहरि: ॥ 8 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

कल्की विश्णुयशस्सूनुः कलिकालुष्यनाशनः ।
साधुदुष्कृत् परित्राण विनाश विहितोदयः ॥ 87 ॥

वैकुण्ठे परमे तिष्ठन् सुकुमार युवाकृतिः ।
विश्वोदयस्थितिध्वंस सङ्कल्पेन स्वयंप्रभुः ॥ 88 ॥

मदनानां च मदनो मणिकोटीरमानितः ।
मन्दारमालिकापीडो मणिकुण्डलमण्डितः ॥ 89 ॥

सुस्निग्ध नील कुटिलकुन्तलः कोमलाकृतिः ।
सुललाटः सुतिलकः सुभ्रूकः सुकपोलकः ॥ 90 ॥

सिद्धस्सदा सदालोक सुधास्यन्दिरदच्छदः ।
तारकाकोरकाकार विनिर्मितरदच्छदः ॥ 91 ॥

सुधावर्ति परिस्फूर्ति शोभमानरदच्छदः ।
विष्टब्धो विपुलग्रीवो निभृतोच्चैः श्रवस्स्थितिः ॥ 92 ॥

समावृत्तावदातोरु मुक्ताप्रालंबभूषणः ।
रत्नाङ्गदी वज्रनिष्की नीलरत्नाङ्क कङ्कणः ॥ 93 ॥

हरिन्मणिगणाबद्ध शृङ्खला कङ्कणोर्मिकः ।
सितोपवीत संश्लिष्यत् पद्माक्षमणिमालिकः ॥ 94 ॥

श्रीचूर्णवद्धा दशोर्ध्व पुण्ड्रेरेखा परिष्कृतः ।
पट्टतन्तिग्रथनवत् पवित्र सरशोभितः ॥ 95 ॥

पीनवक्षा महास्कन्धो विपुलोरुकटीतटः ।
कौस्तुभी वनमाली च कान्त्या चन्द्रायुतोपमः ॥ 96 ॥

मन्दारमालिकामोदी मञ्जुवागमलच्छविः ।
दिव्यगन्धो दिव्यरसो दिव्यतेजा दिवस्पतिः ॥ 97 ॥

Copyright Reserved “Vaachaspathivedavidya.com” All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

वाचालो वाक्पतिर्वक्ता व्याख्याता वादिना प्रियः ।
भक्तहृन्मधुरो वादिजिह्वा भद्रासनस्थितिः ॥ 98 ॥

स्मृतिसन्निहितः स्निग्धः सिद्धिदः सिद्धसन्नुतः ।
मूलकन्दो मुकुन्दो ग्लौस्स्वयः शंभुरैन्दवः ॥ 99 ॥

इष्टो मनुर्यमोऽकालकाल्यः कंबुकलानिधिः ।
कल्यः कामयिता भीमः कातर्यहरणः कृतिः ॥ 100 ॥

संप्रियः पक्कणस्तर्कचर्चा निर्धारणादयः ।
व्यतिरेको विवेकश्च प्रवेकः प्रक्रमः क्रमः ॥ 101 ॥

प्रमाणं प्रतिभूः प्राज्ञः प्रज्ञा पथ्या च धारणः ।
विविर्विधाता व्यवधिरुद्भवः प्रभवस्थितिः ॥ 102 ॥

विषयस्संशयः पूर्वः पक्षः कक्ष्योपपादकः ।
राद्धान्तो विहितो न्यायः फलनिष्पत्तिरुद्भवः ॥ 103 ॥

नानारूपाणि तन्त्राणि व्यवहार्यो व्यवस्थितिः ।
सर्वसाधारणो देवः साध्वसाधुहिते रतः ॥ 104 ॥

सन्धा सनातनो धर्मो धर्मैर्च्यो महात्मभिः ।
छन्दोमयः त्रिधामात्मा स्वच्छन्दश्छान्दसेवितः ॥ 105 ॥

यज्ञो यज्ञात्मको यष्टा यज्ञाङ्गोऽपघनो हविः ।
समिदाज्यं पुरोडाशश्शाला शाली स्रुवस्स्रुचः ॥ 106 ॥

प्राग्वंशो देवयजनः परिधिश्च परिस्तरः ।
वेदिर्विहरणं त्रेता पशुः पाशश्च संस्कृतिः ॥ 107 ॥

विधिर्मन्त्रो अर्थवादश्च द्रव्यमङ्गं च दैवतम् ।
स्तोत्रं शास्त्रं साम गीतिरुद्गीथः सर्वसाधनम् ॥ 108 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

याज्या पुरोनुवाक्या च सामिधेनी समूहनम् ।
प्रयोक्तारः प्रयोगश्च प्रपञ्चः पाशुभाश्रमः ॥ 109 ॥

श्रद्धा प्रध्वंसना तुष्टिः पुष्टिः पुण्यं प्रतिर्भवः ।
सदः सदस्यसंपातः प्रश्नः प्रतिवचः स्थितिः ॥ 110 ॥

प्रायश्चित्तं परिष्कारो धृतिर्निर्वहणं फलम् ।
नियोगो भावना भाव्यं हिरण्यं दक्षिणा नुतिः ॥ 111 ॥

आशीरभ्युपपत्तिश्च तृप्तिस्स्वं शर्म केवलम् ।
पुण्यक्षयः पुनः पातभयं शिक्षा शुगर्दनः ॥ 112 ॥

कार्पण्यं यातना चिन्ता निर्वेदश्च विहहस्ता ।
देहभृत्कर्मसंपात किञ्चित् कर्मानुकूलकः ॥ 113 ॥

अहेतुकदया प्रेम सामुख्यं चाप्यनुग्रहः ।
शुचिः श्रीमत् कुलजनो नेता सत्त्वाभिमानवान् ॥ 114 ॥

अन्तरायहरः पित्रोरदुष्टाहारदायकः ।
शुद्धाहारानुरूपाङ्ग परिणाम विधायक ॥ 115 ॥

स्रावपातादि विपदां परिहर्ता परायणः ।
शिरः पाण्यादि सन्धाता क्शेमकृत् प्राणदः प्रभुः ॥ 116 ॥

अनिर्घृणश्चाविषमः शक्तित्रितयदायकः ।
स्वेच्छा प्रसङ्ग संपत्ति व्याज हर्ष विशेषवान् ॥ 117 ॥

संवित्ससन्धायकः सर्वजन्म क्लेश स्मृतिप्रदः ।
विवेक शोक वैराग्य भवभीति विधायकः ॥ 118 ॥

गर्भस्याप्यनुकूलादि नासान्ताध्यवसायदः ।
शुभवैजननोपेत सदनेहो जनिप्रदः ॥ 119 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

उत्तमायु:प्रदो ब्रह्मनिष्ठानुग्रहकारक: ।
स्वदासजन निस्तीर्णतद् वंशज परंपर: ॥ 120 ॥

श्रीवैष्णवोत्पादकृत स्वस्तिकावनिमण्डल: ।
आथर्वणोक्तैक शतमृत्यु दूरक्रियापर: ॥ 121 ॥

दयाद्यष्टगुणाधाता तत्तत्संस्कृतिसाधक: ।
मेधाविधाता श्रद्धाकृत् सौस्थ्यदो जामिताहर: ॥ 122 ॥

विघ्ननुद् विजयाधाता देशकालानुकूल्यकृत् ।
विनेता सत्पथानेता दोषहृच्छुभदस्सखा ॥ 123 ॥

ह्रीदो भीदो रुचिकरो विश्वो विश्वहिते रत: ।
प्रमादहृत् प्राप्तकारी प्रद्युम्नो बलवत्तर: ॥ 124 ॥

साङ्गवेद समायोक्ता सर्वशास्त्रार्थ वित्तिद: ।
ब्रह्मचर्यान्तरायघ्न: प्रियकृत हितकृत्पर: ॥ 125 ॥

चित्तशुद्धिप्रदश्छिन्नक्ष चापल्य: क्षमावह: ।
इन्द्रियार्थ रतिच्छेत्ता विद्यैकव्यसनवह: ॥ 126 ॥

आत्मानुकूल्य रुचिकृत् अखिलार्ति विनाशक: ।
तितीर्षहृत् वरावेदो गुरुसद्भक्तितेजन: ॥ 127 ॥

गुरुसंबन्धघटको गुरुविश्वासवर्धन: ।
गुरुपासनसन्धाता गुरुप्रेमप्रवर्धन: ॥ 128 ॥

आचार्याभिमतैर्योक्ता पञ्चसंस्कृतिभावन: ।
गुरोक्तवृत्तिनैश्चल्य सन्धाताऽवहितस्थिति: ॥ 129 ॥

आपन्नाखिल रक्षार्थं आचार्यकमुपाश्रित: ।
शास्त्रपाणिप्रदानेन भवमग्नान् समुद्धरन् ॥ 130 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

पाञ्चकालिकधर्मेषु नैश्चल्यं प्रतिपादयन् ।
स्वदासाराधनाद्यर्थ शुद्धद्रव्यप्रदायकः ॥ 131 ॥

न्यासविद्याविनिर्वोढा न्यस्तात्मभररक्षकः ।
स्वकैङ्कर्यकरुचिदः स्वदास्य प्रेमवर्धनः ॥ 132 ॥

आचार्यार्थाखिल द्रव्यसंभृत्यर्पणरोचकः ।
आचार्यस्य स्वसच्छिष्योज्जीवनैक रुचिप्रदः ॥ 133 ॥

आगत्य योजयन् दासहितैक कृतिजागरः ।
ब्रह्मविद्या समास्वाद सुहितः कृति संस्कृतिः ॥ 134 ॥

सत्कारे विषधीदाता तरुण्यां शवबुद्धिदः ।
सभां प्रत्याययन् व्यालीं सर्वत्र समबुद्धिदः ॥ 135 ॥

संभाविताशेष दोषहृत् पुनर्न्यासरोचकः ।
महाविश्वास सन्धाता स्थैरदाता मदापहः ॥ 136 ॥

वादव्याख्या स्वसिद्धान्त रक्षाहेतु स्वमन्त्रप्रदः ।
स्वमन्त्र जप संसिद्धि जङ्गालक वितोदयः ॥ 137 ॥

अदुष्टगुणवत् काव्यबन्ध व्यामुग्धचेतनः ।
व्यङ्ग्य प्रधान रसदगद्य पद्यादि निर्मितिः ॥ 138 ॥

स्वभक्त स्तुति सन्तुष्टो भूयोभक्ति प्रदायकः ।
सात्त्विक त्याग संपन्न सत्कर्म कृदतिप्रियः ॥ 139 ॥

निरन्तरानुस्मरण निजदासैक दास्यकृत् ।
निष्कामवत्सलो नैच्यभावनेषु विनिर्विशन् ॥ 140 ॥

सर्वभूत भवद्भावं संपश्यत्सु सदास्थितः ।
करणत्रयसारूप्य कल्याणवति सादरः ॥ 141 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

कदाकदेतिकैङ्कर्यकामिनां शेषिताम् भजन् ।
परव्यूहादिनिर्दोष शुभाश्रय परिग्रहः ॥ 142 ॥

चन्द्रमण्डल मध्यस्थ श्वेतांभोरुहविष्टरः ।
ज्योत्स्नायमानाङ्ग रुचिनिर्धूतान्तर्बहिस्तमाः ॥ 143 ॥

भाव्यो भावयिता भद्रं पारिजात वनालयः ।
क्षीराब्धिमध्यम द्वीपपालकः प्रपितामहः ॥ 144 ॥

निरन्तरनमोवाक शुद्धयाजि हृदाश्रयः ।
मुक्तिदश्वेत मृदूप श्वेतद्वीप विभावनः ॥ 145 ॥

गरुडाहारित श्वेतमृत्पूतयदुभूधरः ।
भद्राश्ववर्षनिलयो भयहारी शुभाश्रयः ॥ 146 ॥

भद्रश्रीवत्सहाराढ्यः पञ्चरात्र प्रवर्तकः ।
भक्तात्म भावभवनो हार्दोऽङ्गुष्ठ प्रमाणवान् ॥ 147 ॥

स्वदास सत्कृताकृत्ये तन्मित्रारिषु योजयन् ।
प्राणान् उत्क्राममयन् ऊरीकृत प्रारब्धलोपनः ॥ 148 ॥

लघ्व्यैव शिक्षया पापमशेषमपि निर्णुदन ।
त्रिस्थूणक्षोभतो भूतसूक्ष्मैः सूक्ष्मवपुः सृजन ॥ 149 ॥

निरङ्कुश कृपापूरो नित्यकल्याणकारकः ।
मूर्धन्यनाद्धा स्वान दासान् ब्रह्मरन्ध्रादुदञ्चयन् ॥ 150 ॥

उपासनपरान् सर्वान् प्रारब्ध मनुभावयन् ।
सर्वप्रारब्ध देहान्ते अप्यन्तिमस्मरणं दिशन् ॥ 151 ॥

प्रपेदुषां भेषुजां च यमदृष्टिमभावयन् ।
दिव्यदेहप्रदः सूर्यं द्वारयन् मोक्षमेयुषाम् ॥ 152 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

आतिवाहिक सत्कारान् अध्वन्यापाद्य मानयन् ।
सर्वान् ऋतुभुजः शश्वत् प्राभृतानि प्रदापयन् ॥ 153 ॥

दुरन्तमायाकान्तारं दूतं योगेन लङ्घयन् ।
स्फायत् सुदर्शा विविध वीध्यन्तेनाध्वना नयन् ॥ 154 ॥

सीमान्त सिन्धुविरजां योगेनोत्तारयन् वशी ।
अमानवस्य देवस्य करं शिरसि धारयन् ॥ 155 ॥

अनादिवासनां धून्वन् वैकुण्ठाप्त्या सलोकयन् ।
अहेयमङ्गलोदारतनुदानात् सरूपयन् ॥ 156 ॥

सूरिजुष्टं सुखैकान्तं परमं पदमापयन् ।
अरण्यञ्चामृतांभोधी दर्शयन् श्रमनाशनः ॥ 157 ॥

दिव्योद्यान सरोवापी सरिन्मणिनगान् नयन् ।
ऐरम्मदामृतसरो गमयन् सूपबृंहणः ॥ 158 ॥

अश्वत्थं सोमसवनं प्रापयन् विष्टरश्रवाः ।
दिव्याप्सरः समानीत ब्रह्मालङ्कारदायकः ॥ 159 ॥

दिव्यवासोञ्जन क्षौममाल्यैः स्वान् बहुमानयन् ।
स्वीयामयोध्यां नगरीं सादरं संप्रवेशयन् ॥ 160 ॥

दासान् दिव्यरसालोक गन्धांसलशरीरयन् ।
स्वदासान् सूरिवर्गेण सस्नेहं बहुमानयन् ॥ 161 ॥

सूरिसेवोदितानन्दनैच्यान् स्वान् अतिशाययन् ।
वाचयन् स्वां नमोवीप्सां कुर्वन् प्रह्वान् कृताञ्जलीन् ॥ 162 ॥

प्राकार गोपुरा रामप्रासादेभ्यः प्रणामयन् ।
इन्द्रप्रजापति द्वारपाल सम्मानमापयन् ॥ 163 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

मालिकाञ्चन् महाराज वीधिमध्यं निवासयन् ।
श्रीवैकुण्ठ पुरन्ध्रीभिः नानासत्कारकारकः ॥ 164 ॥

दिव्यं विमानं गमयन् ब्रह्मकान्त्याऽभिपूरयन् ।
महानन्दात्मक श्रीमन् मणिमण्डपमापयन् ॥ 165 ॥

हृष्यत्कुमुद चण्डाद्यैः विष्वक्सेनान्तिकं नयन् ।
सेनेशचोदिता स्थाननायको हेतिनायकः ॥ 166 ॥

प्रापयन् दिव्यमास्थानं वैनतेयं प्रणामयन् ।
श्रीमत् सुन्दर सुरीन्द्र दिव्यपङ्क्तिं प्रणामयन् ॥ 167 ॥

भास्वरसन पर्यङ्क प्रापणेन कृतार्थयन् ।
पर्यङ्क विद्या संसिद्ध सर्ववैभव सङ्गतः ॥ 168 ॥

स्वात्मानमेव श्रीकान्तं सादरं भूरि दर्शयन् ।
शेषतैकरतिं शेषं शय्यात्मानं प्रणामयन् ॥ 169 ॥

अनन्ताक्षिद्विसाहस्र सादरालोक पात्रयन् ।
अकुमार युवाकारं श्रीकान्तं संप्रणामयन् ॥ 170 ॥

अतटानन्दतो हेतोरञ्चयन् किलिकिञ्चितम् ।
दासाऽऽनत्युत्थितिमुहुः कृतिदृष्टि प्रसन्नहृत् ॥ 171 ॥

श्रियां प्रापस्वयं तातं जीवं पुत्रं प्रहर्षयन् ।
मज्जयन् स्वमुखांभोधौ स्वककीर्तिरुचिं दिशन् ॥ 172 ॥

दयार्द्रापाङ्ग वलनाकृतह्लादैः कृतार्थयन् ।
पर्यङ्कारोहणप्रह्वं समं लक्ष्म्योपपादयन् ॥ 173 ॥

कस्त्वमित्यनुयुञ्जानो दासोऽस्मीत्युक्ति विस्मितः ।
अपृथक्त्व प्रकारोस्मिवाचा स्वाश्रितवद्भवन् ॥ 174 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

विदुषां तत्क्रतुनयात् हयास्यवपुषा भवन् ।
वासुदेवात्मना भूयो भवन् वैकुण्ठनायकः ॥ 175 ॥

यथातथैव स्वं रूपं जगन्मोहन मूर्तिमान् ।
हिमूर्ती बहुमूर्तीश्च स्वात्मनश्च प्रकाशयन् ॥ 176 ॥

युगपत्सकलं साक्षात् स्वतः कर्तुं समर्थयन् ।
कवीनामादिशन् नित्यं मुक्तानामादिमः कविः ॥ 177 ॥

षडर्णमनुनिष्ठानां श्वेतद्वीपस्थितिं दिशन् ।
द्वादशाक्षरनिष्ठानां लोकं सान्तानिकं दिशन् ॥ 178 ॥

अष्टाक्षरैक निष्ठानां कार्यं वैकुण्ठं अर्पयन् ।
शरणागति निष्ठानाम् साक्षात् वैकुण्ठं अर्पयन् ॥ 179 ॥

स्वमन्त्रराज निष्ठानां स्वस्मादतिशयं दिशन् ।
श्रिया गाढोप गूढात्मा भूतधात्रीरुचिं दिशन् ॥ 180 ॥

नीलाविभूति व्यामुग्धो महाश्वेताश्वमस्तकः ।
त्रयक्षस्त्रिपुर संहारी रुद्रस्स्कन्दो विनायकः ॥ 181 ॥

अजो विरिञ्चो दुहिणो व्याप्तमूर्तिरमूर्तिकः ।
असङ्गोऽनन्यधीसङ्ग विहङ्गो वैरिभङ्गदः ॥ 182 ॥

स्वामी स्वं स्वेन सन्तुष्यन् शक्रस्सर्वाधिकस्पदः ।
स्वयं ज्योतिः स्वयं वैद्यः शूरश्शूरकुलोद्भवः ॥ 183 ॥

वासवो वसुरण्योग्निः वासुदेवः सुहृद्वसुः ।
भूतो भावी भवन् भव्यो विष्णुस्थानः सनातनः ॥ 184 ॥

नित्यानुभावो नेदीयान् दवीयान् दुर्विभावनः ।
सनत्कुमारः सन्धाता सुगन्धिः सुखदर्शनः ॥ 185 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

तीर्थं तितिक्षुस्तीर्थाङ्घ्रिः तीर्थस्वादु शुभःशुचिः ।
तीर्थवद्देधितिः तिग्मतेजाः तीव्रमनामयः ॥ 186 ॥

ईशाद्युपनिषद्वेद्यः पञ्चोपनिषदात्मकः ।
ईडन्तःस्थोऽपि दूरस्थः कल्याणतम रूपवान् ॥ 187 ॥

प्राणानां प्राणनः पूर्णज्ञान्नैरपि सुदुर्ग्रहः ।
नाचिकेतोपासन अर्च्यस्त्रिमात्र प्रणवोदितः ॥ 188 ॥

भूतयोनिश्च सर्वज्ञोऽक्षरो अक्षर परात्परः ।
अकारादि पदज्ञेय व्यूह तारार्थ पूरुषः ॥ 189 ॥

मनोमयामृतो नन्दमयो दहररूपधृत् ।
न्यासविद्यावेद्यरूपः आदित्यान्तर्हिरण्मयः ॥ 190 ॥

इदन्द्र आत्मोद्गीतादि प्रतीको पासनान्वयी ।
मधुविद्योपासनीयो गायत्रीध्यानगोचरः ॥ 191 ॥

दिव्य कौक्षेयसज्ज्योतिः शाण्डिल्योपास्ति वीक्षितः ।
संवर्ग विद्यावेद्यात्मा तत् षोडशकलं परम् ॥ 192 ॥

उपकोसल विद्येक्ष्यः पञ्चाम्यात्म शरीरकः ।
वैश्वानरः सद्धूमा च जगत्कर्माऽऽदिपूरुषः ॥ 193 ॥

मूर्तामूर्तब्रह्म सर्वप्रेष्ठोऽन्य प्रियताकरः ।
सर्वान्तरश्च अपरोक्षश्च अन्तर्याम्य मृतोऽनघः ॥ 194 ॥

अहर्नामादित्य रूपश्चाहन् नामाक्षि संश्रितः ।
सतुर्यगायन्व्यर्थश्च यथोपास्त्याप्य सद्वपुः ॥ 195 ॥

चन्द्रादि सायुज्य पूर्वमोक्षद न्यासगोचरः ।
न्यासनाश्यानभ्युपेत प्रारब्धांशो महादयः ॥ 196 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

वेदोपदेशसमये मां निबोध्योपदिष्टवान् ।
अनेन मन्त्ररत्नेन महाश्वशिरसो हरेः ॥ 9 ॥

सहस्रनामभिः तुल्या निष्कृतिर्नेतरांहसाम् ।
अनन्य भभगवद्भक्त पादोदक निषेवणम् ॥ 10 ॥

एतद्द्वयोपदेशाङ्गमादौ स्वीकार्यमिष्यते ।
इत्युक्त्वाऽनन्त गरुड विश्वक्सेन पादोदकम् ॥ 11 ॥

आदौ मां प्राशयन् अन्ते परिशुष्ये कृतांहसे ।
आत्मनो नामसाहस्रं सर्षिच्छन्दोधिदैवतम् ॥ 12 ॥

सन्यासमुद्रिकाभेदं मह्यं साङ्गमुपादिशत् ।
यथावत् तदिदं वत्स दद्यां ते श्रुणु तत्त्वतः ॥ 13 ॥

यत् प्राप्याऽऽत्यन्तिकावृत्ति निवृत्तया मोक्षमेष्यति ।
हयास्यनाम साहस्र स्तोत्रराजस्य वैभवम् ॥ 14 ॥

ऋषिः श्रीमान् हयग्रीवो विद्यामूर्तिः स्वयं हरिः ।
देवता च स एवास्य छन्दोऽनुष्टुप् इति श्रुतम् ॥ 15 ॥

हंसो हंसोहमित्येते बीजं शक्तिस्तु कीलकम् ।
हंसी हंसोमित्येते प्राज्ञप्या मनवस्त्रयः ॥ 16 ॥

एकैकस्य दशावृत्तिरिति सङ्ख्या विधीयते ।
प्रणवत्रयमस्त्रं स्यात् कवचं श्री श्रियो भवेत् ॥ 17 ॥

श्रीविभूषण इत्येतत् हृदयं परिकीर्तितम् ।
परोरजाः परंब्रह्मेत्यपि योनिरुदाहृता ॥ 18 ॥

ध्यानं विद्यामूर्तिरिति विश्वामेति च गद्यते }
विश्वमङ्गळ नाम्नोऽस्य विनियोगो यथारुचिः ॥ 19 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

अवतार रहस्यादि ज्ञानि प्रारब्धनाशन: ।
स्वेन स्वार्थं परेणापि कृते न्यासे फलप्रद: ॥ 197 ॥

असाहसोऽनपायश्री ससहाय: श्रियैव सन् ।
श्रीमान् नारायणो वासुदेवोऽव्याद् विष्णुरुत्तम: ॥ 198 ॥

ओं इतीदं परमं गुह्यं सर्वपाप प्रणाशनम् ।
वागीश नामसाहस्रं वत्स तेऽभिहितं मया ॥ 199 ॥

य इदं श्रुणुयाद् भक्त्या श्रावयेद्वा स्वयं पठेत् ।
नासौ प्राप्नोति दुरितमिहामुत्र च किञ्चन ॥ 200 ॥

तदिदं पजपन् स्वामी विद्याधीशो हयानन: ।
क्षत्रियश्चेन् महारुद्रो विक्रमाक्रान्त सर्वभू: ॥ 201 ॥

महोदारो महाकीर्ति: महतो विजयी भवेत् ।
ऊरुजश्चेदुरुय शोधनधान्य समृद्धिमान् ॥ 202 ॥

अशेषभोगसंभूतो धनाधिपसमो भवेत् ।
श्रुणुयादेव वृषल: स्वयं विप्रात् सुपूजितात् ॥ 203 ॥

महिमानमवप्नोति महितैश्चर्य भाजनम् ।
श्रीमतो हयशीर्षस्य नाम्नां साहस्रं उत्तमम् ॥ 204 ॥

शृण्वन् पठन्नपि नर: सर्वान् कामानवाप्नुयात् ।
धर्मार्थ काम सन्तान भाग्य आरोग्योत्तम आयुषाम् ॥ 205 ॥

प्रापणे परमो हेतु: स्तवराजोऽयं अद्भुत: ।
हयग्रीवे परां भक्तिं उद्वहन् य इमं पठेत् ॥ 206 ॥

त्रिसन्ध्यं नियतश्शुद्ध: सोऽपवर्गाय कल्पते ।
त्रि: पठन् नाम साहस्रं प्रत्यहं वागधीशितु: ॥ 207 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

महतीं कीर्तिं आप्नोति निस्सीमां स्थेयसीं प्रियाम् ।
वीर्यं बलं पतित्वञ्च मेधा श्रद्धा बलोन्नतिः ॥ 208 ॥

सारस्वत समृद्धिञ्च भव्यान् भोग्यान् नतान् सुतान् ।
अभिरूपाम् वधूं साध्वीं सुहृदश्च हितैषिणः ॥ 209 ॥

ब्रह्मविद्या प्रवचनैः कालक्षेपञ्च सन्ततम् ।
हयग्रीव पदांभोज सलिलस्यानुकूलतः ॥ 210 ॥

लभेत निर्मलं शान्तो हंसोपासन तत्परः ।
श्रीमत् परमहंसस्य चित्तोल्लासन सद्विधौ ॥ 211 ॥

इदं तु नाम्नां साहस्रं इष्ट साधनं उत्तमम् ।
पापी पापाद्विमुक्तः स्यात् रोगी रोगाद्विमुच्यते ॥ 212 ॥

बद्धो बन्धात् विमुच्येत भीतो भीतेर्विमुच्यते ।
मुक्तो दरिद्रो दारिद्र्याद् भवेत् पूर्णमनोरथः ॥ 213 ॥

आपन्न आपदा मुक्तो भवत्येव न संशयः ।
हंसार्चनपरो नित्यं हंसार्चन परायणः ॥ 214 ॥

निर्धूत कल्मषो नित्यं ब्रह्मसायुज्यं आप्नुयात् ।
ये भक्ताः परमे हंसे श्रिया मिथुनितां गते ॥ 215 ॥

जन्मव्याधि जरानाश भयभाजो न ते जनाः ।
आचार्यात् तदिदं स्तोत्रं अधिगत्य पठेन्नरः ॥ 216 ॥

तस्येदं कल्पते सिद्ध्यै नान्यथा वत्स काश्यप ।
आचार्य लक्षणैर्युक्तमन्यं वाऽऽत्म विदुत्तमम् ॥ 217 ॥

वृत्वाऽऽचार्यं सदा भक्त्या सिद्ध्यै तदिदमश्नुयात् ।
स याति परमां विद्यां शकुनि ब्रह्महर्षणीम् ॥ 218 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

हयास्य नाम साहस्र स्तुतिरंहो विनाशिनी ।
परमो हंस एवादौ प्रणवं ब्रह्मणेऽदिशत् ॥ 219 ॥

उपादिशत् ततो वेदान् श्रीमान् हयशिरोहरिः ।
तेनासौ स्तवराजो हि हंसाख्य हयगोचरः ॥ 220 ॥

विद्या साम्राज्य संपत्ति मोक्षैकफल साधनम् ।
सर्ववित् स्वात्मभावेन परमं पदमाप्नुयात् ॥ 221 ॥

न तत्र संशयः कश्चिन्निपुणं परिपश्यति ।
तथापि स्वात्मनि प्रेमसिन्धु सन्धुक्षणक्षमः ॥ 222 ॥

इतीदं नाम साहस्रं सङ्ग्रहीतं तथोत्तरम् ।
एवं सङ्गृह्य देवेन हयग्रीवेण पावनम् ॥ 223 ॥

स्तोत्ररत्नं इदं दत्तं मह्यं तत् कथितं तव ।
हंसनाम सहस्रस्य वैभवं परमाद्भुतम् ॥ 224 ॥

वक्तुं यथावत् कः शक्तो वर्षकोटि शतैरपि ।
हयास्यः परमो हंसो हरिर्नारायणोऽव्ययः ॥ 225 ॥

कारणं शरणं मृत्युरमृतं चाखिलात्मनाम् ।
सत्यं सत्यं पुनस्सत्यं ध्येयो नारायणो हरिः ॥ 226 ॥

न मानमधिकं वेदान्न दैवं केशवात्परम् ।
तत्त्वं विज्ञातुकामानां प्रमाणैः सर्वतोमुखैः ॥ 227 ॥

तत्त्वं स परमो हंसः एक एव जनार्दनः ।
इदं रहस्यं परमं महापातक नाशनम् ॥ 228 ॥

न चाशुश्रूषवे वाच्यं नाभक्ताय कदाचन ।
नाप्यन्य देवतायापि न वाच्यं नास्तिकाय च ॥ 229 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

अधीत्यैतद् गुरुमुखादन्वहं यः पठेन्नरः ।
तद्वश्यां अपि सर्वे स्युः संपत्सारस्वतोन्नताः ॥ 230 ॥

इति हयवदनारविन्दात्
मधुलहरीव निरर्गला गलन्ती ।
जगति दशशती तदीयनाम्नां
जयति जडानपि गीर्षु योजयन्ती ॥ 231 ॥

॥ इति श्री लक्ष्मीहयग्रीव सहस्रनाम स्तोत्रं संपूर्णम् ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

भ्रूनेत्र श्रोत्रनासाहन्वोष्ठ तालूदर क्रमात् ।
षोडशस्वरविन्यासो दक्षिणारम्भमिष्यते ॥ 20 ॥

जिह्वातलेपि तन्मूले स्वरावन्त्यौ च विन्यसेत् ।
तदा तालुद्वयन्यासं सकामस्तु परित्यजेत् ॥ 21 ॥

अयं हि विद्याकामानां आद्यस्त्वन्य फलैषिणाम् ।
दो:पत्सक्थ्यङ्गुलीशीर्षे वर्गान् कचटतान् न्यसेत् ॥ 22 ॥

पार्श्वयोस्तु पफौ पृष्ठोदरयोस्तु बभौ न्यसेत् ।
महारं हृदये न्यस्य जीवे वा पञ्चविंशके ॥ 23 ॥

नाभिपायूदरे गुह्ये यरलवान् विनिक्षिपेत् ।
शषौ कुण्डलयोश्शीर्षे हारे च कटिसूत्रके ॥ 24 ॥

सहौ हृदब्जे हार्दे च लमापादशिखं न्यसेत् ।
क्षञ्च शीर्षादिपादान्तं मातृकान्यास एष तु ॥ 25 ॥

अस्य श्री हयग्रीव सहस्रनाम स्तोत्र महामन्त्रस्य, श्री हयग्रीव ऋषि: ।
अनुष्टुप् छन्द: । श्री हयग्रीव्: परमात्मा देवता । हंस इति बीजं । हंसोहमिति शक्ति: । हंसां हंसीमिति कीलकम् । ओं ओं ओमित्यस्त्रं । श्री: श्रिय: इति कवचम् । श्रीविभूषण इति हृदयम् । परोरजा: परं ब्रह्मेति योनि: । विद्यामूर्तिर्विश्वात्मा इति ध्यानम् । हंसामङ्गुष्ठाभ्यां नम: । हंसीं तर्जनीभ्यां नम: । हंसूं मध्यमाभ्यां नम: । हंसों नामिकाभ्यां नम: । हंसौ: कनिष्ठिकाभ्यां नम: । हंस: करतलकरपुष्ठाभ्यां नम: । एवं हृदयादिन्यास: ॥

हंसां ज्ञानाय हृदयाय नम: ।
हंसें ऐश्वर्याय शिरसे स्वाहा ।
हंसूं शक्त्यै शिखायै वषट् ।
हंसों बलाय कवचाय हुं ।
हंसौ तेजसे नेत्राभ्यां वौषट् ।
हंस: वीर्यायास्त्राय फट् ।
ओं इति दिग्बन्ध: ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

अथ मातृकान्यासः

ॐ अं आं भ्रुवोः ।इं ईं नेत्रयोः । उं ऊं श्रोत्रयोः । ऋं ॠं नासिकयोः । लृं लॄं कपोलयोः । एं ऐं ओष्ठयोः । ओं औं दन्तपङ्क्तयोः । अं जिव्हातले । अः जिह्वामूले । कवर्गं दक्षिणे बाहूमूले कूर्परे मणिबन्धे करतले हस्ताग्रे । चवर्गं वामे बाहूमूले कूर्परे मणिबन्धे करतले हस्ताग्रे । टवर्गं दक्षिणे पादमूले जानुनि पादपार्ष्णौ पादतले पादाग्रे । तवर्गं वामे पादमूले जानुनि पादपार्ष्णौ पादतले पादाग्रे । पफौ पार्श्वयोः । बभौ पृष्ठोदरयोः । मं हृदि । यं रं लं वं नाभौ पायौ उदरे गुह्ये । शषौ हस्तयोः । सहौ शीर्षे कव्याम् । लक्षौ हृदाब्जे हार्दे इति मातृकान्यासः ॥

ध्यानम्

विद्यामूर्तिं अखण्ड चन्द्रवलय श्वेतारविन्द स्थितं ।
हृद्याभं स्फटिकाद्रि निर्मलतनुं विद्योतमानं श्रिया ।
वामाङ्क स्थित वल्लभां प्रति सदा व्याख्यान्तमाम्नायवा–
गर्थान् आदिमपूरुषं हयमुखं ध्यायामि हंसात्मकम् ॥ 26 ॥

विश्वात्मा विशदप्रभाप्रति लसद्वाग्देवता मण्डलो
देवो दक्षिणपाणियुग्म विलसद्बोधाङ्क चक्रायुधः ।
वामोदग्रकरे दरं तदितरेणाश्लिष्य दोष्णा रमां
हस्ताग्रे धृतपुस्तकः स दयतां हंसो हिरण्यच्छदः ॥ 27 ॥

सहस्रनाम आरंभः

ओं श्रीं हंसौ हमैमों क्लीं श्रीः श्रियः श्रीविभूषणम् ।
परोरजाः परब्रह्म भूर्भुवस्सुवरादिमः ॥ 28 ॥

भास्वान् भागश्च भगवान स्वस्ति स्वाहा नमः स्वधा ।
शौषड् वौषडलं हुं फट् हुं ह्रीं क्रों ह्रौं यथा तथा ॥ 29 ॥

कर्कग्रीवः कलानाथः कामदः करुणाकरः ।
कमलाध्युषितोत्सङ्गः क्षये कालीवशानुगः ॥ 30 ॥

निषच्चोपनिषच्चाच नेचैरुच्चैः समं सह ।
शश्वद्युगपदह्राय शनैरेको बहुध्रुवः ॥ 31 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

भूतभृद् भूरिदः साक्षी भूतादि पुण्यकीर्तनः ।
भूमा भूमिरथोन्नद्ध पूरुहुतः पुरुष्टुतः ॥ 32 ॥

प्रपुल्लपुण्डरीकाक्षः परमेष्ठी प्रभावनः ।
प्रभुर्भर्गः सतां बन्धुर्भयध्वंसी भवापनः ॥ 33 ॥

उद्यन्नरुशाया हुंकृदुरुगाय उरुक्रमः ।
उदारस्त्रियुग स्त्रयात्मा निदानं निलयो हरिः ॥ 34 ॥

हिरण्यगर्भो हेमाङ्गो हिरण्यश्मश्रुरीशिता ।
हिरण्यकेशो हिमहा हेमवासा हितैषणः ॥ 35 ॥

आदित्यमण्डलान्तस्थो मोदमानः समूहनः ।
सर्वात्मा जगदाधारः सन्निधिः सारवान् स्वभूः ॥ 36 ॥

गोपतिर्गोहितो गोमी केशवः किन्नरेश्वरः ।
मायी मायाविकृतिकृत् महेशानो महामहः ॥ 37 ॥

म मा मि मी मु मू मृ मॄ म्लृ म्लॄ मे मै तथैव च ।
मो मौं बिन्दुविसर्गश्च ह्रस्वो दीर्घः प्लुतस्वरः ॥ 38 ॥

उदात्तश्चानुदात्तश्च स्वरितः प्रचयस्तथा ।
कं खं गं घं ङं च चं छं जं झं ञं टं ठमेव च ॥ 39 ॥

डं ढं णं तं थं च दं च धं नं पं फं बमेव च ।
भं मं यं रं लं च वं च शं षं सं हं लमेव च ॥ 40 ॥

क्षं यमो व्यञ्जनो जिह्वामूलीयोऽर्ध विसर्गवान् ।
उपध्मानीय इति च संयुक्ताक्षरमेवे च ॥ 41 ॥

पदं क्रिया कारश्च निपातो गतिरव्ययः ।
सन्निधिर्योग्यताऽऽकाङ्क्षा परस्पर समन्वयः ॥ 42 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

वाक्यं पद्यं संप्रदायो भाव: शब्दार्थलालित: ।
व्यञ्जना लक्षणा शक्ति: पाको रीतिरलङ्कृति: ॥ 43 ॥

शय्या प्रौढध्वनि: तद्वत्काव्यं सर्ग: क्रिया रुचि: ।
नानारूप प्रबन्धश्च यश: पुण्यं महद्धनम् ॥ 44 ॥

व्यवहार परिजानं शिवेतर परिक्षय: ।
सद्य: परमनिर्वाणं प्रियपथ्योपदेशक: ॥ 45 ॥

संस्कार: प्रतिभा शिक्षा ग्रहणं धारणं श्रम: ।
आसुता स्वादिमा चित्रं विस्तार: चित्रसंविधि: ॥ 46 ॥

पुराणमितिहासश्च स्मृति: सूत्रं च संहिता ।
आचार आत्मन: तुष्टिराच्जार्याज्ञाऽनतिक्रम: ॥ 47 ॥

श्रीमन् श्रीगीश्रिश्रय:कान्त: श्रीनिधि: श्रीनिकेतन: ।
श्रेयान् हयानन: श्रीद: श्रीमय: श्रितवत्सल: ॥ 48 ॥

हंसश्शुचिषदादित्यो वसुश्चन्द्रोऽन्तरिक्षसत् ।
होता च वेदिषद्योनिरतिथिर्द्रोणसद्धवि: ॥ 49 ॥

नृषन्मृत्युश्च वरसदमृतं चर्तसद् वृष: ।
व्योमसिद् विविधस्फोट शब्दार्थ व्यङ्ग्यवैभव: ॥ 50 ॥

अब्जा रस:स्वादुतमो गोजा गेयो मनोहर: ।
ऋतजा: सकलं भद्रमद्रिजा: स्थैर्यं उत्तमम् ॥ 51 ॥

ऋतं समज्ञा त्वनृतं बृहत्सूक्ष्म वशानुग: ।
सत्यं ज्ञानमनन्तं यत् तत्सद् ब्रह्ममयोच्युत: ॥ 52 ॥

अग्रेभवन्नगो नित्य: परम: पुरुषोत्तम: ।
योगनिद्रापर: स्वामी निध्यानपरनिर्वृत: ॥ 53 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

रसो रस्यो रसयिता रसवान् रसिकप्रियः ।
आनन्दो नन्दयन् सर्वान् आनन्दी हयकन्धरः ॥ 54 ॥

कालः काल्यश्च कालात्मा कालाभ्युत्थितजागरः ।
कालसाचिव्यकृत् कान्ताकथित व्याधिकार्यकः ॥ 55 ॥

दृङ्न्यञ्चनोदञ्चनोद्यल्लय सर्गो लघुक्रियः ।
विद्यासहायो वागीशो मातृकामण्डलेकृतः ॥ 56 ॥

हिरण्यं हंसमिथुनं ईशानः शक्तिमान् जयी ।
गृहमेधी गुणी श्रीभूनीला लीलैक लालसः ॥ 57 ॥

अन्केनोदूह्य वाग्देवीं आचार्यकं उपाश्रयः ।
वेदवेदान्त शास्त्रार्थ तत्त्व व्याख्यान तत्परः ॥ 58 ॥

ह्लौं ह्लूं हंहं हयो हंसूं हंसां हंसीं हसूं हसौं ।
हसूं हं हरिणो हारी हरिकेशो हरेडितः ॥ 59 ॥

सनातनो निबीजः सन्नव्यक्तो हृदयेशयः ।
अक्षरः क्षरजीवेशः क्षमी क्षयकरोऽच्युतः ॥ 60 ॥

कर्ता कारयिता कार्यं कारणं प्रकृतिः कृतिः ।
क्षयक्षयमनामार्थो विष्णुर्जिष्णुर्जगन्मयः ॥ 61 ॥

सङ्कचन् विकचन् स्थाणुः निर्विकारो निरामयः ।
शुद्धो बुद्धः प्रबुद्धश्च स्निग्धो मुग्धः समुद्धतः ॥ 62 ॥

सङ्कल्पो बहुभवन् सर्वात्मा सर्वनामभृत् ।
सहस्रशीर्षः सर्वज्ञः सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ 63 ॥

व्यक्तो विराटस्वरावाट सम्राट विष्वग्रूप वपुर्विधुः ।
मायावी परमानन्दो मान्यो मायातिगो महान ॥ 64 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

वटपत्रशयो बालो ललन् अभ्नायसूचकः ।
मुखन्यस्त करग्रस्त पादाग्रपटलः प्रभुः ॥ 65 ॥

नैद्रीहासाश्च संभूतज्ञाज्ञ सात्विक तामसः ।
महार्णवांबु पर्यङ्कः पद्मनाभः परात्परः ॥ 66 ॥

ब्रह्मभूर्ब्रह्मभयहृत् हरिरोमुपदेशकृत् ।
मधुकैटभनिर्माता मत्तब्रह्म मदापहः ॥ 67 ॥

वेधोविलाप वागाविर्दयासारो अमृषार्थदः ।
नारायणास्त्र निर्माता मधुकैटभमर्दनः ॥ 68 ॥

वेदकर्ता वेदभर्ता वेदाहर्ता विदांवरः ।
पुङ्खानुपुङ्खहेषाढ्य पूर्णषाङ्गुण्यविग्रहः ॥ 69 ॥

लालामृत कणव्याजवान्त निर्दोषवर्णकः ।
उल्लोलध्वानधीरोद्यद् उच्चैर्हलहलध्वनिः ॥ 70 ॥

कर्णादारभ्य कल्कात्मा कविः क्षीरार्णवोपमः ।
शङ्खी चक्री गदी खड्गी शार्ङ्गी निर्भयमुद्रकः ॥ 71 ॥

चिन्मुद्रा चिह्नितो हस्ततलविन्यस्त पुस्तकः ।
विद्यानाम्नीं श्रियं शिष्यां वेदयन् निजवैभवम् ॥ 72 ॥

अष्टार्णगम्यो अष्टभुजो व्यष्टिसृष्टिकरः पिता ।
अष्टैश्वर्यप्रदो हृष्यदष्टमूर्तिः पितृस्तुतः ॥ 73 ॥

आनीतवेदपुरुषो विधिवेदोपदेशकृत् ।
वेदवेदाङ्ग वेदान्त पुराण स्मृति मूर्तिमान् ॥ 74 ॥

सर्वकर्म समाराध्यः सर्ववेदमयो विभुः ।
सर्वार्थ तत्त्व व्याख्याता चतुष्षष्टि कलाधिपः ॥ 75 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

शुभयुक् सुमुखः शुद्धः सुरूपः सुगतिः सुधीः ।
सुवृतिः संवृतिः शूरः सुतपाः सुष्टुतिः सुहृत् ॥ 76 ॥

सुन्दरळ् सुभगळ् सौम्यः सुखदः सुहृदांप्रियः ।
सुचरित्रः सुखतरः शुद्धसत्त्व प्रदायकः ॥ 77 ॥

रजस्तमोहरो वीरो विश्वरक्षाधुरन्धरः ।
नरनारायणाकृत्या गुरुशिष्यत्वमास्थितः ॥ 78 ॥

परावरात्मा प्रबलः पावनः पापनाशनः ।
दयाघनः क्षमासारो वात्सल्यैक विभूषणः ॥ 79 ॥

आदिकूर्मो जगद्धर्ता महापोत्री महीधरः ।
तद्धित स्वामी हरिर्यक्षो हिरण्यारिपुरैच्छिकः ॥ 80 ॥

प्रह्लादपालकः सर्वभयहर्ता प्रियंवदः ।
श्रीमुखालोकन संसत्क्रौन्चकः कुहकान्चनः ॥ 81 ॥

छत्री कमण्डलुधरो वामनो वदतांवरः ।
पिशुनात्माशनो दृष्टिलोपनो बलिमर्दनः ॥ 82 ॥

उरुक्रमो बलिशिरोन्यस्ताङ्घ्रिः बलिमर्दनः ।
जामदग्न्यः परशुभृत् कृत्तक्षत्र कुलोत्तमः ॥ 83 ॥

रामोऽभिरामः शान्तात्मा हरकोदण्ड खण्डनः ।
शरणागतः सन्त्राता सर्वायोध्यक मुक्तिदः ॥ 84 ॥

सङ्कर्षणो मदोदग्रो बलवान मुसलायुधः ।
कृष्णाक्लेशहरः कृष्णो महाव्यसन शान्तिदः ॥ 85 ॥

इङ्गालितोत्तरा गर्भप्राणदः पार्थसारथिः ।
गीताचार्यो धाराभारहारी षट्पुरमर्दनः ॥ 86 ॥

Copyright Reserved "Vaachaspathivedavidya.com" All rights reserved. Vavilala Srinivasa Sharma(Avadhani)

Contact

USA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
450 Albany,Shaker Road-Loudonville ,
12211 New York USA
Telephone: 518-867-6720
E-mail: info@vaachaspathi.com

INDIA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
Vavilala Srinivasa Sharma (Avadhani)
18-4-111/1 , Sagaraveedhi,
LakshmiNagar, Godavarikhani,
Karimnagar, Telangana, India

94 404 82 431

98 484 85 890

www.vaachaspathi.com